

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006 • ΕΤΟΣ Δ' • ΤΕΥΧΟΣ 16

Θεός τό τεχθέν, ἡ δέ Μήτηρ Παρθένος

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (ύπ αριθ. 21/2006)

«Θεός τό τεχθέν, ἡ δέ Μήτηρ Παρθένος·

Τί μεῖζον ἄλλο καινόν εἰδεν ἡ κτίσις;»

(Στίχοι Συναξαρίου ἔσωρτῆς Χριστουγέννων)

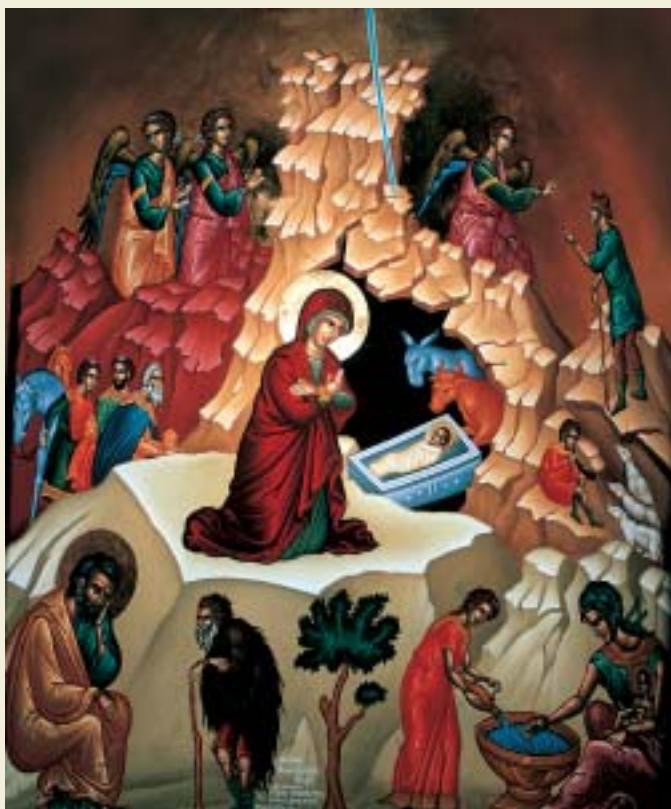
Ἄγαπητοί μου ἀδελφοί,

Oἱ στίχοι
τοῦ Ἱε-
ροῦ Συ-
ναξαρίου τῆς
Μεγάλης Δε-
σποτικῆς
ἔσωρτῆς τῶν Χρι-
στουγέννων,
τῆς Μητροπό-
λεως αὐτῆς
ὅλων τῶν Χρι-
στιανικῶν
ἔσωρτῶν, ἀποδί-
δουν ἀριστα καὶ
μέ πληρότητα
τὸ νόημα τῆς
Θείας Γεννήσε-
ως τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ καὶ τοῦ ξέ-
νου καὶ παραδό-
ξου Μυστηρίου
τῆς Θείας Ἐναν-
θρωπήσεως.

Τό βρέφος,
πού εἶδε τό φῶς

τῆς ζωῆς τήν ἄγια ἐκείνη νύκτα τῶν Χριστουγέν-
νων εἰς τό σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, δέν εἶναι ἔνα
κοινό βρέφος, ἀλλά τό Θεῖο Βρέφος. Εἶναι ὁ προ-
αιώνιος ύψηλός Θεός, τό δεύτερο πρόσωπο τῆς
Ἀγίας Τριάδος, ὁ ὅποιος «δι' ἡμᾶς τούς ἀνθρώ-

πους καὶ διὰ τήν
ήμετέραν σωτη-
ρίαν» ἔγινε τα-
πεινός ἄνθρω-
πος. «Διά τοῦτο
σάρξ ἐγένετο,
λέγει ὁ ἄγιος
Ιωάννης ὁ Χρυ-
σόστομος, ἵνα
δύν οὐκ ἔχωρει
οὐρανός, δεξη-
ται φάτνη» (Ιω-
άν. Χρυσοστό-
μου, PG 56,391),
δηλ. ἐσαρκώθη
ὁ φιλάνθρωπος
Κύριος μας, διά
νά δεχθῇ ἡ φάτ-
νη Ἐκείνον, τόν
Όποιον δέν ἐ-
χωρούσε ὁ οὐ-
ρανός.

«Θεός τό τε-
χθέν, ἡ δέ Μή-
τηρ Παρθένος·

Τί μεῖζον ἄλλο καινόν εἶδεν ἡ κτίσις ;»

Θεία καὶ ὑπερφυσική ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Θεός τό τεχθέν καὶ ἡ Παναγία Μητέρα Του Παρθένος, ἡ Ἀειπάρθενος καὶ Θεοτόκος Μαρία. Μέγα ὄντως καὶ παράδοξον θαῦμα ἡ ὑπέρλογη καὶ ὑπερθαύμαστη Γέννησις τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, τό δουλικόν σχῆμα, τό ὅποιον ἐνεδύθη καὶ ἡ ἄκρα ταπείνωσις καὶ συγκατάβασίς Του διά τήν σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Μέχρι τότε ἡ κτίσις καὶ ὁ κόσμος ὅλος δέν εἶδες Γέννησιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, παρά μόνον εἰς τούς μάθους καὶ τά μυθεύματα μυθικῶν ἐποχῶν, πού ἤσαν πλάσματα καὶ ἀποκυήματα τῆς φαντασίας, γίνονταν λόγος διά τήν γέννησιν μυθικῶν θεῶν καὶ τίς δραστηριότητές των. Εἰς τήν ἀγίαν ἔօρτήν τῶν Χριστουγέννων τό καινοφανές, πρωτόγνωρο καὶ πρωτάκουστο εἶναι ἡ ἀγία σάρκωσις τοῦ Θεοῦ ἀπό τήν Παρθένον Μαρίαν. Εἶναι αὐτό τό ὅποιο διακηρύσσει ὁ ιερός Υμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας ἄγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός γράφων: «Μῆτρο μὲν ἐγνώσθη ὑπέρ φύσιν Θεοτόκε, ἔμεινας δέ Παρθένος ὑπέρ λόγον καὶ ἔννοιαν· καὶ τό θαῦμα τοῦ τόκου σου ἐρμηνεῦσαι γλῶσσα οὐ δύναται». Μέ άπλα λόγια : Παναγία Θεοτόκε ἔγινες Μητέρα κατά ἓνα ὑπερφυσικό τρόπο, χωρίς σαρκικό γάμο. Παρέμεινες ὅμως, ὥπως ἡσουν, Παρθένος ὑπερβαίνουσα κάθε ἀνθρώπινη λογική καὶ ἔννοια. Καὶ τό θαῦμα τῆς ἀγίας καὶ ὑπερφυσικῆς γεννήσεως τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ σου δέν ἡμπορεῖ νά εξηγήσῃ καμμία γλῶσσα ἀνθρώπινη.

“Ενα τόσο μεγάλο καὶ ἀσύλληπτο διά τήν ἀνθρώπινη σκέψη γεγονός, ἐκπληκτικό καὶ πανθάυμαστο, δέν ἐγνώρισε μέχρι τότε ὁ κόσμος καὶ ἡ κτίσις ὅλη. Ὁ μέγας ἐκκλησιαστικός ρήτωρ καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἄγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μέ σκιρτήματα χαρμόσυνα καὶ πανευφρόσυνα ψυχῆς διασαλπίζει σέ πανηγυρικό τόνο : «Ἐκεῖνα τά ὅποια οἱ ἄγιοι πατριάρχαι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶχαν πάντοτε εἰς τήν σκέψιν των, οἱ ἄγιοι Προφῆται τά ἐπροφήτευαν, οἱ δίκαιοι ἐπιθυμοῦσαν νά τά ιδοῦν καὶ νά τά ἀπολαύσουν, αὐτά ὅλα ἐξεπληρώθησαν καὶ ἔγιναν πραγματικότητα μέ τήν Γέννησιν τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐπάνω εἰς τήν γῆν μας μέ τήν ἐνσάρκωσίν Του καὶ συναναστράφηκε μέ μᾶς τούς ἀμαρτωλούς καὶ ἀδύναμους

ἀνθρώπους. Ἄς ἔχουμε, λοιπόν, χαρά μεγάλη καὶ ἃς σκιρτοῦν ἀπό ἀγαλλίασι καὶ εὐφροσύνη οἱ καρδιές μας, ἀγαπητοί».

‘Αδελφοί καὶ Συλλειτουργοί μου,
‘Αγαπητοί μου Χριστιανοί,

Αὐτήν τήν παγκόσμια λυτρωτική χαρά βιώνουμε καὶ πρέπει νά μᾶς συγκλονίζῃ κατά τήν μεγάλη αὐτή ἔօρτη καὶ πανήγυριν τοῦ ούρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ὄρατοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου κόσμου, **τά ἄγια καὶ κοσμοσωτήρια Χριστούγεννα.**

Μόνον αὐτή ἡ πνευματική χαρά, πού μεταφράζεται σέ ἑσωτερική γαλήνη καὶ εἰρήνη, σέ ἔνθερμη καὶ ὀλοκάρδια ἀγάπη πρός τόν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτήν καὶ Εὐεργέτην μας Θεόν καὶ ὄλους τούς συνανθρώπους μας -ἀδιακρίτου καταγωγῆς, φυλῆς, γλώσσης καὶ κοινωνικῆς καταστάσεως- καὶ σέ ἀκλόνητη πίστι καὶ ἐμπιστοσύνη εἰς τόν Τρισάγιο Θεό μας καὶ τήν Αγία Μητέρα μας Ἐκκλησία, μόνον αὐτή ἡ μεγάλη καὶ ἀγνή χριστιανική χαρά, ἐπαναλαμβάνω, ἔχει τήν δύναμι νά βοηθήσῃ τήν παραπαίουσα καὶ κλονιζόμενη ἀνθρωπότητα νά ὄρθοποδήσῃ καὶ νά εύθυδρομήσῃ εἰς τόν ἀσφαλή δρόμον καὶ τήν σωτική πορεία, πού ὀδηγεῖ εἰς τόν ἀληθινόν Θεόν μας καὶ τήν τρισμακάρια Βασιλεία Του. Νά γαληνεύσῃ καὶ νά χειραγωγήσῃ τόν ταραγμένο, ἀνήσυχο καὶ μαστιζόμενο ἀπό αἰσθήματα ἀγωνίας καὶ ἀνασφάλειας ἀνθρωπο.

‘Από τά βάθη τῆς ψυχῆς μου εὔχομαι εἰς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων, εἰς ὄλους τούς ἀγαπητούς μας Κυθηρίους καὶ Ἀντικυθηρίους, τούς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διαβιοῦντας καὶ ἐργαζομένους καὶ ιδιαιτέρως εἰς τούς θαλασσομάχους φιλτάτους ναυτικούς μας, πλουσιοπάροχη τήν Θεία Χάρι καὶ ἄφθονα τά θεία δωρήματα, βιοτικά καὶ πνευματικά, τοῦ σαρκὶ νηπιάσαντος Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας Ιησοῦ Χριστοῦ εἰς ἔτη πολλά, ἄγια καὶ εὐλογήμενα καὶ ἐκπλήρωσιν κάθε εύσεβοῦς καὶ εὐγενοῦς πόθου τῆς καρδίας των.

Καὶ ἐπί τούτοις διατελῶ,

Μετά πατρικῶν ἔօρτιών εύχων καὶ ἀγάπης Χριστοῦ.

Μετ’ εύχων καὶ ἀγάπης
‘Ο Μητροπολίτης

† Ο Κυθήρων Σεραφείμ

Σύστασις Σχολής Γονέων στά Κύθηρα

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (ύπ άριθ. 17/2006)

Ο πως σᾶς προανήγγειλα κατά τήν Κληρικολαϊκήν Σύναξιν τοῦ περασμένου Ιουλίου εἰς τήν Ιεράν Μονήν τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου, ἀλλά καὶ στήν προηγούμενην Ἐγκύκλιο, πού ἀπεστάλη μὲ τήν ἔναρξη τῆς νέας σχολικῆς χρονιᾶς, ἀρχίζουν, μὲ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἀπό τόν τρέχοντα μῆνα Οκτώβριο, οἱ μηνιαῖς Συνάξεις Γονέων καὶ Κηδεμόνων στό νησί μας.

Εἶναι οι γνωστές μὲ τό ὄνομα Σχολές Γονέων καὶ Κηδεμόνων, πού λειτουργοῦν στά Έκκλησιαστικά Πνευματικά Κέντρα τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἀττικῆς καὶ σέ ἄλλες Ιερές Μητροπόλεις. Γ' αὐτό καὶ στό ἔξης θά ὄνομάζουμε τίς Συνάξεις μας αὐτές Σχολή Γονέων, ἐκφράζοντας τήν εὐχή κάποτε ἡ προσπάθεια αὐτή νά ἔξελιχθῇ σέ συστηματική Σχολή Γονέων μέ περισσότερες Συνάξεις τόν μῆνα.

Τί εἶναι αὐτές οι Σχολές Γονέων, ποιοί διδάσκουν σ' αὐτές, ποιοί ἡμποροῦν νά τίς παρακολουθήσουν καὶ ποιά εἶναι ἡ προσφορά τους;

Κατ' ἀρχήν θά ἥθελα νά σᾶς γνωρίσω ὅπι μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ, μὲ τήν εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μου καὶ μέ τήν συνεργασία διακεκριμένων Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου πολλῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν λειτουργήσαμε στήν προηγούμενην Ιερά Μητρόπολι, πού διακονοῦσα ώς Ιεροκήρυξ, γιά 6 χρόνια, μέχρι τῆς προαγωγῆς μου εἰς Μητροπολίτην Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων, τήν Σχολή Γονέων καὶ Κηδεμόνων Σπετσῶν μέ μηνιαῖς Συνάξεις, πού ἀγαπήθηκαν ἀπό τόν λαό καὶ ἀπεδείχθησαν πολύ βοηθητικές γιά τούς Γονεῖς καὶ Κηδεμόνες, γιά τίς οικογένειες, γιά τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν καὶ γενικώτερα γιά τήν κοινωνία.

Ἡ Σχολή Γονέων καὶ Κηδεμόνων εἶναι μιά ζεστή πνευματική ἑστία, πού συγκεντρώνει ὅχι μόνο τούς Γονεῖς καὶ Κηδεμόνες τῶν παιδιῶν, ἀλλά καὶ ὄσους ζοῦν στό οικογενειακό περιβάλλον: τόν παπποῦ, τή γιαγιά, τόν θεῖο καὶ τήν θεία, τόν νέο

καὶ τή νέα, πού ἐτοιμάζονται νά κάμουν τή δική τους οικογένεια, τά νέα ἀνδρόγυνα καὶ ὄσους ἄλλους ἐπιδροῦν στήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν, εἴτε συγγενεῖς εἶναι αὐτοί, εἴτε ἀνάδοχοι καὶ δάσκαλοι. "Ολοι, λοιπόν, είσθε καλεσμένοι.

Τό Σχολεῖο αὐτό τῶν Γονέων καὶ τῆς κάθε οικογένειας δέν ἔχει σκοπό καὶ στόχο νά μεταδώσῃ μερικές ξηρές καὶ τυπικές γνώσεις. Στοχεύει νά σᾶς ἐνημερώσῃ καὶ νά σᾶς καταρτίσῃ, μέ ἀπλό καὶ κατανοητό τρόπο πάνω σέ βασικά θέματα, πού ἀφοροῦν στή σωστή οικογενειακή ζωή, στίς ἀρμονικές σχέσεις καὶ τήν καλή ἐπικοινωνία τῶν συζύγων μεταξύ τους, στήν καλή ἀνάπτυξη καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν, τήν καλή σχέση καὶ ἐπικοινωνία τῶν παιδιῶν μέ τούς γονεῖς καὶ τό περιβάλλον τους καὶ σέ σσα ἄλλα θέματα ἀφοροῦν τήν οικογένεια καὶ τήν κοινωνία, πού ἀσφαλῶς εἶναι πολλά καὶ πολύ ἐνδιαφέροντα.

Στή Σχολή Γονέων Κυθήρων, πού θά ἔχη δύο τμήματα : τό ἔνα στή Χώρα Κυθήρων, στόν Κυθηραϊκό Σύνδεσμο, πού θά λειτουργή Κυριακή ἀπόγευμα (ή ὥρα θά ἀναγράφεται κάθε φορά στήν πρόσκλησι πού θά πάρετε) γιά τούς κατοίκους τῆς πρωτεύουσας τοῦ νησιοῦ μας καὶ τῶν περιχώρων καὶ τό ἄλλο, Σάββατο ἀπόγευμα, στό Πνευματικό Κέντρο Ποταμοῦ, γιά τούς κατοίκους τοῦ Ποταμοῦ καὶ τῶν περιχώρων (καὶ γιά τήν σύναξι αὐτή θά κυκλοφορῇ ξεχωριστή πρόσκλησι) θά γίνωνται πρός τό παρόν μηνιαῖς συνάξεις ἀπό Καθηγητές Παν/μίου διαφόρων Σχολῶν καὶ ειδικοτήτων.

"Ολοι τους θά εἶναι ἐπιλεγμένα πρόσωπα, πού θά διαθέτουν ἐκτός ἀπό τήν ἐγνωσμένη ἐπιστημονική τους κατάρτιση καὶ τά πνευματικά προσόντα ἐνός χριστιανοῦ ἐπιστήμονος καὶ ἀνθρώπου.

Ἡ ἔναρξη τῶν συνάξεων τῆς Σχολής Γονέων γιά τόν Ποταμό καὶ τά περιχώρα θά γίνη στής 28 Οκτωβρίου 2006, ὥρα 6η ἀπογευματινή στήν αἰθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου (ἰδρυμα Παναγιώτου).

Πρώτος Όμιλητής θά είναι ό κ. **Ηλίας Ματσαγγούρας**, Καθηγητής των Παιδαγωγικών του Πανεπιστημίου Αθηνών καί τό Θέμα του :

«Σχέσεις Γονέων καί Παιδιών στά πρώτα κρίσιμα χρόνια : Βάσεις γιά τήν Ανάπτυξη, Προετοιμασία γιά τό Σχολεῖο».

“Ενα θέμα πολύ ένδιαφέρον καί ἀρκετά ώφελιμο γιά τήν χειραγώγησι, διαπαιδαγώγησι, άνάπτυξι καί προετοιμασία των παιδών γιά τό Σχολεῖο.

Μετά τήν διάλεξι ό κ. Καθηγητής θά δεχθή τίς έρωτήσεις, τίς ἀπόριες, τίς σκέψεις καί τούς προβληματισμούς των ἀκροατών καί ἀκροατριών καί θά δώση τίς κατάλληλες ἀπαντήσεις καί διευκρινίσεις.

Τό ίδιο θέμα καί μέ τόν ίδιο όμιλητη θά ἐπαναληφθή τήν ἄλλη μέρα τό ἀπόγευμα (Κυριακή 29/10/2006, ὥρα 6 μ.μ.) στήν αἰθουσα τοῦ «Κυθραϊκοῦ Συνδέσμου» στή Χώρα γιά τούς κατοίκους της, καθώς καί γιά τούς κατοίκους τῆς γύρω περιοχῆς.

Ἄγαπητοι μου Ἀδελφοί,

Θά ἡθελα νά σᾶς παρακαλέσω ν' ἀνταποκριθῆτε ὅλοι σας στό κάλεσμα αὐτό τῆς Τοπικῆς

μας Ἐκκλησίας, ή όποια μεριμνᾶ ἄγρυπνα καί πατρικά γιά τήν πνευματική σας πρόοδο, τό καταρτισμό καί τήν σωτηρία σας.

Σᾶς δίδετε μιά σπουδαία εύκαιρια πνευματικής ώφελειας καί οικοδομῆς. Ἐσεῖς καί τά ἀγαπημένα σας πρόσωπα, τά συγγενικά καί τά φιλικά, είναι εύχης ἔργον ν' ἀξιοποιήσετε καί νά ἐκμεταλλευθῆτε αὐτή τήν ἔξαιρετική εύκαιρια. Θά ἀποκτήσετε, σύν Θεῷ, σημαντικά ἐφόδια στόν ἀγῶνα τῆς κατά Θεόν ἀνατροφῆς των παιδῶν καί τῆς στηρίξεως τῆς οικογένειάς σας σέ βάσεις καί ἐρείσματα πνευματικά καί χριστιανικά.

Εὔχομαι όλοκάρδια σέ ὅλους σας καλή καί εὐλογημένη ἀρχή στή νέα αὐτή προσπάθεια τῆς Σχολῆς Γονέων καί πλούσια κατά Θεόν καρποφορία καί συγκομιδή.

Ο Πανάγαθος Θεός νά εύλογη καί νά στερεώνη πνευματικά τίς οικογένειες καί ὅλη σας τή ζωή.

Μετά πατρικῶν εύχων

‘Ο Μητροπολίτης

+ ‘Ο Κυθήρων Σεραφείμ

Τά σεμινάρια τῆς Σχολῆς Γονέων

Στήν ποιμαντική φροντίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Σεραφείμ περιλαμβανόταν κάτι πού -ἄν καί συνειδητοποιημένο ἀπό καιρό- δέν εὗρισκε τόν ὄργανωτή καί ἐκφραστή του : ή ἀνάγκη ἀγωγῆς τῶν γονέων, τόσο πρίν τό Γάμο, ὅσο καί κατά τήν ἔγγαμη συμβίωση.

Ἡ ἀνάγκη αὐτή ἀφορᾶ πρώτιστα στούς γονεῖς, ἀλλά καί ὀποιοδήποτε ἄλλο μέλος τῆς οικογένειας θά ἔχει νά ώφεληθεῖ ἀπό μιά τέτοια ἐνημέρωση.

Ἐτσι, τόν Ὁκτωβρίου ξεκίνησαν τά μηνιαία σεμινάρια ἀπό ειδικούς στό ἀντικείμενο ἐπιστήμονες, παιδαγωγούς, ψυχολόγους, γιατρούς, θεολόγους - ὅλοι τους σχεδόν Καθηγητές Πανεπιστημίου.

Τά σεμινάρια γίνονται κατά τό Σάββατο στόν Ποταμό καί τήν Κυριακή στήν Χώρα. Ή ἐναρξη ἔγινε στίς 28-29 Ὁκτωβρίου, μέ πρώτο εισηγητή τόν Καθηγητή Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν **κ. Ηλίας Ματσαγγούρας**.

Στήν εἰσαγωγική - συστατική όμιλια του ό Σεβ. κ. Σεραφείμ μεταξύ ἄλλων είπε : «Θεωρῶ τόν ἐαυτό μου εύτυχη διότι ὁ Θεός μέ ἀξιώνει νά ξεκινήσω τό ἔργο τῆς **«Σχολῆς Γονέων»** -ἔργο ἀπαραί-

τητο γιά τήν
ἐνημέρωση
ὅλων τῶν
μελῶν τῆς
Οικογένειας,
ώστε τά παι-
διά νά ἔχουν
σωστή ἀγωγή.
Γι αὐτό καί
σωστότερος
θά ἦταν ὁ
προταθεῖς ἀπό τόν κ. Παν. Φατσέα ὄρος **«Σχολή Οικογένειας»**.

Ο Καθηγητής κ. Ηλίας Ματσαγγούρας

Τά σεμινάρια θά συνεχίζονται (τουλάχιστον ὅσο ἔγώ θά είμαι στά Κύθηρα), γιατί ὁ καταρτισμός δέν τελειώνει. Πάντοτε ὀφελούμαστε ἀπό τήν παρουσία καί ἐκθεσι τῆς ἐμπειρίας ειδικῶν καί πεπειραμένων όμιλητῶν, ὅπως ὁ σημερινός Καθηγητής τοῦ Πανίμου Αθηνῶν κ. Ηλίας Ματσαγγούρας...»

‘Ο κ. Ματσαγγούρας, ἀφοῦ εύχαριστης γιά τήν πρόσκληση τοῦ Μητροπολίτη, ὥστε νά βρεθεῖ γιά δεύτερη φορά στά Κύθηρα, ἀναφέρθηκε ἀρχικά στό δημογραφικό πρόβλημα πού ἀπειλεῖ μέ συρρί-

κνωση τό έλληνικό στοιχείο μέσα στήν ιδια του τήν χώρα, ώστε νά διαγράφεται στό μέλλον ή άπειλή νά άποτελέσουν οι έν Έλλαδι "Έλληνες άπλως τήν

Από τήν εισήγηση τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ήλία Ματσαγγούρα

«Ισχυρότερη μειονότητα». Πρότεινε ώς «χρυσή τομή» τόν άριθμό τῶν 3 παιδιῶν ἀνά οικογένεια ἀπορρίπτοντας τό «οἰκονομικό μοντέλο» τῶν 2 παιδιῶν, η -χειρότερα- τοῦ ἐνός παιδιοῦ. Πρόσθετος καί τό ίδιο σημαντικός λόγος τοῦ (κατά τό δυνατόν) σχεδιασμοῦ τῶν 3 παιδιῶν είναι ἡ ψυχική ισορροπία πού αὐτός ὁ άριθμός ἔξασφαλίζει καί πού δέν πραγματώνεται ὅταν ὑπάρχουν στήν οικογένεια 2 ή καί 1 παιδί.

Τό θέμα πού ἀνέπτυξε ὁ κ. Ματσαγγούρας ἦταν οι «Σχέσεις Γονέων καί Παιδιῶν στά πρῶτα κρίσιμα χρόνια - Βάσεις ἀνάπτυξης καί προετοιμασία γιά τό Σχολεῖο». Υποστήριξε ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν παιδιῶν ἐπιτελεῖται κατά 80% ἀπό τήν ἐμβρυϊκή ἔως καί τήν πρώτη σχολική ήλικια (Νηπιαγωγεῖο).

[Δέν είναι φυσικά δυνατόν νά μεταφερθῇ ἡ ἐκτεταμένη καί λίαν κατατοπιστική εισήγηση τοῦ κ. Ματσαγγούρα στόν περιορισμένο χῶρο ἐνός μικροῦ περιοδικοῦ. Όλοκληρη κυκλοφορεῖ σε καλῆς ποιότητος CD ἀπό τόν κ. Βαλέριο Καλοκαρινό. Ἀρκούμαστε νά σημειώσουμε μερικά ἐντυπωσιακά στοιχεία τῆς ὄμιλίας].

Σημαντικό ἐνημερωτικό στοιχείο ἦταν ἡ ἀναφορά πού ἔκαμε ὁ ὄμιλητής στίς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν. Σχολιάζοντας πώς δέν πρέπει νά ἀρκούμαστε μόνο στίς ύλικές παροχές καί ἔξασφαλίσεις τῶν παιδιῶν μας (καμμά φορά ἄλογες καί ὑπερβολικές), χρησιμοποίησε τό Βιβλικό: «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος» καί προέβαλε τή διαφάνεια τῆς πυραμίδας τῶν ἀναγκῶν τοῦ παιδιοῦ:

- Ἀνάγκη γιά γνώση-κατανόηση
- Ἀνάγκη γιά αύτοπραγμάτωση
- Ἀνάγκη γιά ἀγάπη

- Ἀνάγκη γιά ἐκτίμηση - αύτοεκτίμηση
- Ἀνάγκη γιά ἀσφάλεια
- Φυσιολογικές (βιολογικές) ἀνάγκες

Σχολιάζοντας τήν κάθε ἀνάγκη καί τό χρέος τῶν γονιῶν νά τήν ἔξασφαλίσουν ἔμεινε χαρακτηριστικά σε μερικά ἀρνητικά παραδείγματα: Π.χ. ποτέ δέν θά ποῦμε, ἢν είμαστε ἔξουθενωμένοι ἀπό τόν κόπο «Μέ κουράσατε, μέ σκάσατε! Θά φύγω! Θά ἀρρωστήσω! Θά πεθάνω!» Αύτό δημιουργεῖ ἀνασφάλεια στό παιδί. Ἀντίθετα τό μήνυμα -οχι πάντα μέ λόγια - πρέπει νά είναι: «Εἶμαι πάντα ἐδῶ, κι ὅταν είσαι καλό παιδί κι ὅταν κάνεις ζαβοιλές». Ποτέ νά μή κάνουμε συγκρίσεις ἡ ύπονοούμενα: π.χ. «Ἐνα παιδί δέν μέ κούρασε!» ἢ, ἀπορριπτικά, «Δέν τά καταφέρνεις. Τί κατάφερες; Εἶσαι τεμπέλης καί δέν προκόβεις στά γράμματα...»

Μίλησε ὁ κ. Ματσαγγούρας γιά τούς τρόπους ἐπικοινωνίας μέ τό παιδί: Μέ τά μάτια (!), μέ τό νανούρισμα, μέ τήν ἔκφραση, τίς χειρονομίες (χάιδεμα, ἀγκάλιασμα...κ.λπ.)

Νά μιλάμε στά παιδιά μέ τή γλῶσσα τήν πλήρη τῶν μεγάλων, ὁχι μέ «μπεμπεδίστικες ἔκφρασεις» π.χ. «νιανιά» «τσιτσί» κ.λπ. Καί προπαντός νά μιλάμε, νά μιλᾶμε.

Η πιπίλα νά ἀποφεύγεται γιατί ἐμποδίζει τήν ἐπικοινωνία. Νά σώζεται ἡ ἐπικοινωνία μέ τή γλῶσσα καί τήν ἐπαφή. Ή «γιαγιά» είναι ἐπικοινωνία. Ή τηλεόραση ὁχι.

Νά ύπάρχει σταθερότητα στό χῶρο - τόπο καί τά πρόσωπα. Διαπληκτισμοί ἡ χωρισμός τῶν γονέων ἔχουν ὄλεθρια ἀποτελέσματα.

Νά μήν πηγαίνουν τά νήπια σέ παιδικό σταθμό πρίν τά 3 χρόνια. Οι γονεῖς νά ἔχουν στοργή παρέχοντας ταυτόχρονα ἐλευθερία -αύτονομία.

Καί ὁ ὄμιλητής ἔκλεισε τήν ὄμιλία του μέ ἀναφορά στήν προετοιμασία τοῦ παιδιοῦ γιά το Σχολεῖο, πού πρέπει νά είναι Ψυχολογική καί Μαθησιακή.

***

Δέ θά ἀναφερθοῦμε στήν ἐνδιαφέρουσα συζήτηση πού ἀκολούθησε, γιά νά μείνουμε λίγο στόν ὄμιλητή.

Ἐπιστημονικά ἄψογος, ἐπικοινωνιακά ἄμεσος, εύρηματικός, ὅταν τό ἀκροατήριο ἔδειχνε σημεῖα κόπωσης, ἐντυπωσίας. Ἀριστος χρήστης τῆς γλώσσας καί τής κίνησης μόνο μέ μία λέξη μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ : Δάσκαλος!

Τόν εύχαριστοῦμε καί προσδοκοῦμε σέ ...ἀπώ-

τερη έκ νέου έκμετάλλευση τοῦ θησαυροῦ του.

Στήν 2η συνάθροιστ τῶν γονέων ὄμιλήτρια ἦταν ἡ Παιδαγωγός **κ. Μαρία Ράπτη**.

Τό θέμα της ἦταν αὐτό πού ἀφοροῦσε στήν ἀγωγή τῶν παιδῶν κατά τὸ ἐπόμενο, ἡλικιακά, στάδιο: Τήν ἐφηβεία.

Ἡ διακεκριμένη ὄμιλήτρια ἐπισήμανε κατ' ἀρχὴν τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἐφηβείας. Ὁ ἐφηβος εἶναι ἔνας νέος ἄνθρωπος πού περνάει ἀπό τὴν παιδική ἀνεμελιά στήν ὑπευθυνότητα καὶ αὐτοδιαχείριστο τοῦ ἐνηλίκου. Λαμβάνεται δέ ὡς ἀφετηρία τῆς ἐφηβείας τὸ χρονικό σημεῖο πού τὸ ἄτομο γίνεται ικανό γιά ἀναπαραγωγή.

Ἡ ἐφηβεία μπορεῖ νά διακριθεῖ στήν κυρίως ἐφηβεία (ἀπό τά 11 ἕως τά 16 χρόνια) καὶ τήν ἐφηβική νεότητα (ἀπό τά 16 ὡς τά 20).

Μέσα σ' αὐτή τήν περίοδο τῶν 8-10 ἑτῶν καλεῖται ὁ ἐφηβος νά προσαρμοσθεῖ στόν νέον ἑαυτό του

Ἡ Παιδαγωγός **κ. Μαρία Ράπτη**

καὶ νά ἐνταχθεῖ στήν κοινότητα τῶν ἐνηλίκων. Πρόκειται γιά μιά νέα γέννηση μέ ἀλλαγές στόν Βιοσωματικό καὶ τὸν Νοητικό τομέα. Οἱ ἀλλαγές στό συναίσθημα χαρακτηρίζονται ἀπό μεγάλες μεταπτώσεις, ἐνῶ οἱ ἀλλαγές στόν κοινωνικό τομέα συμπεριλαμβάνουν τάση γιά ἀνεξαρτητοποίηση, γιά συμμόρφωση μέ τὸν τρόπο τῶν συνομηλίκων, ἐνῶ παράλληλα ὑπάρχει ἐντονη ἀνάγκη κοινωνικῆς ἀποδοχῆς.

Ψυχολογικές ἀντιδράσεις τοῦ ἐφήβου εἶναι : Νά μένει μόνος του. Νά ἀποστρέφεται τήν ἐργασία. Νά ὑπάρχει ἔλλειψη συντονισμοῦ τῶν κινήσεων. Νά διακατέχεται ἐναλλάξ ἀπό ἀνία, νευρικότητα, ἀνησυχία. Νά ἔχει ἀδυναμία συγκέντρωσης καὶ προσοχῆς. Νά ἐμφανίζει ηὔξημενή εύσυγκινησία. Ἡ διάθεσή του νά εἶναι ἀντιδραστική πρός τοὺς ἄλλους καὶ νά ἐναντιώνεται πρός κάθε μορφή ἔξουσίας. Νά ὑπεραπασχολεῖται μέ τὸ σῶμα του. Νά ἔχει ἔλλειψη αὐτοπεποίθησης, ἐνῶ συχνά νά ὀνειροπολεῖται.

Ἡ συμπεριφορά τῶν ἐνηλίκων πρός τὸν ἐφηβο εἶναι εἴτε λανθασμένη (μέ ἐλαφρυντικό τίς ὑποχρεώσεις πρός τὸν νέο, πού ἐπιβαρύνουν τὸν ἀγῶνα ζωῆς), εἴτε θετική.

Ἀρνητική συμπεριφορά εἶναι ἡ ὑπερπροστατευτική, ἡ ἐπικριτική, ἡ αὐταρχική, ἡ τιμωρητική καὶ ἡ ὑπερβολικά ὑποχωρητική.

Ἐνῶ θετικό οἰκογενειακό κλῆμα δημιουργεῖ ἡ ὑποστήριξη γιά αἴσθημα πίστης, ἀφοσίωσης καὶ καθηκόντος (ἀυτονότητα, σέ κάτι ὑψηλό - ὅχι ταπεινό καὶ τετριψμένο). Τό παράδειγμα ἵσως εἶναι ἡ σπουδαιότερη ὑποστήριξη, μοιάζοντας μέ λαμπάδα πού φωτίζει καὶ ὀδηγεῖ. Ἀλοίμονο ἄν εἶναι σβηστή.

Ἡ θετική συμπεριφορά τῶν μεγάλων περιλαμβάνει πάντα χαμόγελο, σταθερό πρόγραμμα καὶ σεβασμό στήν προσωπικότητα τοῦ παιδιοῦ (π.χ. ποτέ προσβολή μπροστά σέ ἄλλους).

Οἱ ἐφηβοι χρειάζονται νά ζήσουν. Καὶ γι' αὐτό χρειάζονται ἐλεύθερο χρόνο. Ἐχουν ἀνάγκη νά βιώσουν τήν ἀλήθεια, τήν ἀγάπη, τήν φιλία καὶ τήν ἀλληλεγγύη.

Τρόποι συμπεριφορᾶς πρός τὸν ἐφηβο εἶναι :

- Ἀποδοχή
- Διάλογος
- Στήριξη
- Μείωση κριτικῆς παρέμβασης καὶ συμβουλῶν
- Συνεργασία μέ τούς ἐκπαιδευτικούς
- Πρότυπη συμπεριφορά
- Ὁρια : στήν ἀγάπη, στήν ἐλευθερία, στήν πειθαρχία καὶ στίς ἀπαγορεύσεις
- Κατανόηση
- Ζεστή οἰκογενειακή ἀτμόσφαιρα
- Σταθερότητα καὶ συνέπεια συμπεριφορᾶς
- Ἐνδιαφέρον καὶ προσοχή.

Ἀπό τήν ἀλλή πλευρά οἱ ἐφηβοι πρέπει νά λένε ὅχι σέ προτάσεις τοῦ περιβάλλοντός τους, πού οἱ ίδιοι ἀπορρίπτουν.

Καὶ ἐπειδή τίς περισσότερες φορές μιά ἀρνητική δημιουργεῖ ἀρνητικό κλῆμα στίς σχέσεις τους πρέπει νά μάθουν πῶς νά λένε «ὅχι».

Τρόποι τέτοιοι πού διασώζουν τό δια-προσωπικό κλῆμα εἶναι :

Νά δείχνουν αὐτοπεποίθηση

“Οταν θέλουν νά ἀποφύγουν κάποια παρέα νά δείχνουν ἀπασχολημένοι

Νά ἀλλάζουν κουβέντα

Νά γελοιοποιοῦν τήν ἀπορριπτέα ιδέα

Νά ἀστειευτοῦν

Nά προτείνουν κάτι έναλλακτικό.

***

Τόσο στήν συνάντηση τοῦ Ποταμοῦ, όσο καὶ σ' ἐκείνη τῆς Χώρας ἡ κ. Ράπτη κατώρθωσε νά διατηρήσει τήν προσοχή τοῦ ἀκροατηρίου σέ ύψηλά ἐπίπεδα. Σ' αὐτό συνέβαλε ὅχι μόνον τό ἐνδιαφέρον τοῦ θέματος ἀλλά καὶ ἡ ἀπαραμιλλή μεταδοτική ικανότητα τῆς ομιλήτριας. Ἀποδείχθηκε, ἄλλωστε, αὐτό καὶ στήν μακρά συζήτηση πού ἀκολούθησε.

Στήν 3η κατά σειρά συνάντηση τῶν γονέων, μίλησε ἡ καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν **κ. Μερόπη Σπυροπούλου**.

**Η Καθηγήτρια
κ. Μερόπη Σπυροπούλου**

Ἄρχισε τήν ομιλία της μέ μία ζωηρή ἀφήγηση γιά τήν σημασία τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας: Στήν Ἀνάσταση οἱ οικογένειες πήγαιναν μέ ὅλα τά μέλη τους μαζί.

Καθώς τό θέμα τῆς ἦταν ἡ συμπεριφορά τῶν γονέων πρός τά ἐνήλικα πιά τέκνα τους ἡ πρώτη προϋπόθεση πού ἔθεσε ὡταν πώς «ἡ ἐνηλικίωση τῶν παιδῶν ἀπαίτει μιά ἀντίστοιχη ἐνηλικίωση (!) τῶν γονέων». Καὶ πώς - ὅσο κι ἄν αὐτό ἀκούγεται παράδοξο- ἐνήλικας στά χρόνια (ἢ μεγαλύτερος στά χρόνια) δέν σημαίνει ὅπωσδήποτε καὶ ψυχολογικά ὥριμος.

Ἐδωσε δέ ἔνα χαριτωμένο παράδειγμα ἀπό τήν προσωπική της ζωῆ, ὡταν σέ κάποια διαφωνία μέ τά ἐνήλικα παιδιά της, γύρισε τό ἔνα καὶ είπε στό ἄλλο: «Δύσκολο νά μεγαλώνεις γονεῖς!». Παρά τό μεγάλωμα τῶν παιδιῶν, οἱ γονεῖς ἐξακολουθοῦν νά αισθάνονται ὑπεύθυνοι γιά τήν πορεία τους, ἵδιως γιά τά δυσάρεστα. Εἶναι δέ διπλός ὁ πόνος, γιατί δέν ἔχουν δυνατότητα παρέμβασης. Αισθάνονται πολλές φορές ὅτι ἀπέτυχαν.

Σπεύδουμε, οἱ γονεῖς, νά δίνουμε συμβουλές, χωρίς, ὅμως, νά ὑπολογίσουμε πρώτα ἔαν τά παιδιά μας θέλουν τέτοιες, καθώς καὶ ἄν ἀντέχουν τά ὑποδεικνυόμενα. Όφείλουμε π.χ. νά μή χρησιμο-

ποιούμε ἐκφράσεις τοῦ τύπου «ἐγώ στήν ἡλικία σου...».

Ἄλλα καὶ ὡταν τά πράγματα πηγαίνουν καλά, μᾶς φαίνεται πώς θά ἤταν καλύτερα, ἐάν γίνονταν ὡπως πιστεύουμε ἐμεῖς!

Τό μόνο πού μπροστούμε νά προσφέρουμε είναι ἡ βεβαιότητα τῆς ἀγάπης μας καὶ ὡτι τό σπίτι είναι πάντα ἀνοιχτό.

Νά τά βοηθᾶμε ὅσο θέλουν αύτά καὶ ὅχι ὅσο νομίζουμε ἐμεῖς. Αὐτό προφυλάσσει καὶ ἀπό δική τους ἀπληστία, ἀλλά καὶ ἀπό δική μας ύπερπροστατευτικότητα. (Υπῆρξε ἐδῶ καὶ σχετικό ἐρώτημα ἀπό τό ἀκροατήριο).

Στό μεγάλο ζήτημα τῆς συγκατοίκησης ἡ ὅχι τῆς παλιάς καὶ νέας οἰκογένειας, ἡ κ. Σπυροπούλου ἤταν μᾶλλον κατηγορηματική :

Ἐχει ἔνιοτε προβλήματα ἡ συγκατοίκηση στό ἰδιο σπίτι, ἐνώ τό νά μένουν οἱ γονεῖς κάπου κοντά, αύτό βοηθάει πολύ καὶ στίς πρακτικές ἐφαρμογές καὶ στήν πολύτιμη ἐπικοινωνία τῶν γενεῶν. Ἐδεχόμαστε ἐξ ἄλλου, ὡτι καὶ τά παιδιά μας ἔχουν τό δικαίωμα νά κάνουν λάθη. Ἀρκετ ἐμεῖς νά μή θεωρούμε ὅλες τίς ἐπιθυμίες τους ἀνάγκες.

Καταλήγοντας, καὶ ἀναφερόμενη ἡ ομιλήτρια στούς γονεῖς είπε : «Γιά τίς δικές μας ὥρες τῆς μοναξίας καὶ τοῦ πόνου ἀπομένουν ἡ προσευχή, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ παραίτηση ἀπό τήν φιλοδοξία νά είμαστε τέλειοι γονεῖς, πού ἔκαμαν τέλεια παιδιά. Τά παιδιά φεύγουν ἀπό τό πατρικό σπίτι μέ εἰρήνη, ἀφήνοντας πίσω ἔνα ζευγάρι ἐνωμένο.

***

Η κ. Σπυροπούλου ἐντυπωσίασε μιλώντας ἐκτός χειρογράφου καὶ χωρίς «διαφάνειες». Ο λόγιος της ἤταν μεστός, γεμάτος ἐμπειρία καὶ -κυρίως- ἀληθινός, ἀπό καρδίας.

Πρωτ. Πέτρος Μαριάτος

ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΛΗΕΣ - ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΘΕΟΦΑΝΙΕΣ ΜΑΣ

Εις τήν άνατολική πλευρά τῶν Κυθήρων ἐκτείνεται ὄροσειρά μέδύο κορυφές 300 καὶ 500 μέτρων περίπου. Σύμφωνα μὲ τό ιστορικό τῆς κτίσεως τοῦ προσκυνήματος τῆς Ἀγίας Μόνης, τό ὅποιον εύρισκεται εἰς τόν Κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Νικηφόρου Μόρμορον καὶ ἐγράφη τό 1767, σέ μία ἀπό τίς δύο κορυφές βρισκόταν παλαιότατον ἔξωμόνιον τιμώμενον ἐπ' ὄνόματι τῆς Θεοτόκου τήν ὅποιαν ἀπεκάλουν Ἀγία Μόνη, λόγω τοῦ ἀπομονωμένου τῆς τοποθεσίας. Στίς 23 Σεπτεμβρίου 1766 ἔνας βοσκός ὄνοματι Βιάρος βρήκε μέσα σ' ἔνα σκίνο μιά ἀμφιπρόσωπη εἰκόνα τῆς Θεοτόκου μέτην ἐπιγραφή «Ἡ Μόνη τῶν πάντων ἑλπίς» καὶ ἀπό τήν ἄλλην πλευρά τήν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Εἰς τό σημεῖο πού εύρεθη ἡ εἰκόνα εἶχε πέσει ἀστροπέλεκι, τό ὅποιον ἀφῆσε ἀθικτή τήν εἰκόνα ἐνώ περιέκαυσε γύρω γύρω καὶ ὁ καπνός ὀδήγησε τόν νεαρόν Βιάρο στήν ἀνεύρεση τῆς εἰκόνας. Ο τότε Ἐπίσκοπος Κυθήρων Νικηφόρος Μόρμορης μέσυνοδεία ἐπεσκέφθη τόν τόπο τῆς εύρεσεως καὶ εἰδε τά ἐρέπιπα τοῦ παμπάλαιου Ναοῦ καὶ τῶν κελλίων, τά ὅποια ἄλλοτε λειτουργοῦσαν ώς κοινόβιον μοναχῶν. Ἀμέσως, ὁ Νικηφόρος ἀνέλαβε τρωτοβουλία καὶ ἐφοδίασε ἐπιτρόπους καὶ ἰερεῖς μέσυντακές ἐπιστολές γιά τήν ἀνακαίνιση τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ, ἀπευθύνοντας ἐκκλησην πρός ὄλους τούς Κυθηρίους καὶ πιστούς χριστιανούς νά συντρέξουν τό ἔργο κατά τίς δυνάμεις του ὁ καθένας.

Τό 1803 ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης κατέφυγε στά Κύθηρα, μέτα τά ὅποια ὀπωδήποτε εἶχε ἐπαφή καὶ ἀλληλογραφία μέτην οἰκογένεια Ἀλβανάκη. Εἰς τά ἀπομνημονεύματα του ἀναφέρει μεταξύ ἄλλων καὶ τά ἔξης :

«... Μιά φορά ἐπῆγα εἰς τό πανηγύρι τῆς Ἀγίας Μόνης. Αὐτό τό μοναστήρι ἦταν μεγάλο καὶ ἔχαλάσθη εἰς τήν πρώτη τουρκιά. Ὄταν ἐπέρασα, ἥτο μιά μάνδρα χαλασμένη καὶ σκεπασμένη ἡ ἐκκλησιά

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ

Γράφει ἡ κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου

μέτα κλάδους δένδρων. Τότε ἔταξα ὅτι «Παναγία μου βοήθησέ μας νά ἐλευθερώσωμεν τήν Πατρίδα μας ἀπό τόν Τύραννο καὶ θά σέ φκειάσω καθώς ἦσουν πάντα (1803)». Μέ ἐβοήθησε, καὶ εἰς τόν δεύτερον χρόνον τῆς ἐπαναστάσεώς μας ἐπλήρωσα τό τάμα μου καὶ τήν ἐφκειασα....» .

Κατά τό 19ο αι. μέτην Ἀγία Μόνη ἔχουν συνδέσει τό ὄνομά τους οἱ Ἐπίσκοποι Κυθήρων Προκόπιος Καλλονᾶς καὶ Εὐγένιος Μαχαιριώτης. Ο Καλλονᾶς ἀπό τό 1840 μέχρι τό 1855 πρωτοστάτησε στό ἔργο τῆς ἐπέκτασης καὶ τῆς ἀνακαίνισης τοῦ Ναοῦ. Διώρισε ἐπιτρόπους τόν Στέφανο Στάη καὶ τόν Ἰωάννη Τριάρχη. Ο Στάης, ὁ ὅποιος ἀνήκει στή γνωστή οἰκογένεια πού ἀνέδειξ 4 ἀγιογράφους, ἀγιογράφος καὶ ὁ ἴδιος καὶ κατ' ἔξοχήν τῆς Μυρτιδιώτισσας, μέτη βοήθεια τοῦ λαοῦ ἀνανέωσαν τό λεπτότατο καὶ ἐφθαρμένο ἀρχικό ἀστριμένιο ἔνδυμα τῆς εἰκόνας καὶ τό ἀντικατέστησαν μέτη ἐπίχρυσο, ἔργο τοῦ Νικολάου Σπιθάκη, τοῦ

γνωστοῦ χρυσοχόου καλλιτέχνη τῆς Μυρτιδιώτισσας. Πάνω στό ἔνδυμα είναι χαραγμένο τό ὄνομα τοῦ Καλλιτέχνη μέτη χρονολογία ΑΩΛΘ (1839) Ἰανουαρίου Κ, καθώς καὶ τό ὄνομα τοῦ Ἐπισκόπου Καλλονᾶ μέτη οἰκόσημο τῆς οἰκογένειάς του.

Ἐκτός αὐτοῦ οἱ ἐπίτροποι ἀνακαίνισαν τό Ναό, ἔκαναν οἰκήματα καὶ δεξαμενές νεροῦ γιά τούς προσκυνητές, καθώς καὶ ἐπιπλα τοῦ Ναοῦ, ὄρειχάλκινα μανουάλια καὶ δύο μεγάλες καμπάνες.

Ἀργότερα ὁ Καλλονᾶς διώρισε περισσότερους ἐπιτρόπους (ἕνα ἀπό κάθε μεγάλο χωριό) γιά νά διευκολύνονται στή συλλογή τῆς ἐλεημοσύνης, κυρίως ἐλαιολάδου, ὑπέρ τοῦ Προσκυνήματος (μιά συνήθεια, ἡ ὅποια διατηρήθηκε στά Κύθηρα μέχρι

τή δεκαετία τοῦ 50).

Περί τό 1848 ἄρχισε ἡ κατασκευή τοῦ πρώτου κωδωνοστασίου. Τό 1854 ὁ Ἰωάννης Στάτης τοῦ Στεφάνου, διακεκριμένος ζωγράφος γιός τοῦ προηγούμενου, ως Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία συστήθηκε γιά τίς υποθέσεις τοῦ Προσκυνήματος ὑπογράφει συμφωνητικό μέ τόν ἀρχιμάστορα Μιχαὴλ Κυπριώτη τοῦ Κων/νου ἀπό τά Κυπριωτιάνικα, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει ἐντός δύο ἔτῶν νά ἐπεκτείνει τό Ναό πρός τά δυτικά καὶ νά διαμορφώσει τή μεγαλόπρεπη εἰσόδο, σύμφωνα μέ τό σχέδιο τό ὁποῖο παρέδωσε στά χέρια τοῦ Ἰω. Στάτη καὶ τό 1855 ἐντοιχίστηκε πάνω ἀπό τήν εἰσόδο ἡ ἀναμνηστική πλάκα :

ΗΡΞΑΤΟ Η ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΟΥ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ

1840 ΑΠΟ ΕΞΟΜΟΝΙΩΝ ΟΠΟΥ ΉΤΟ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΔΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΡ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΛΛΟΝΑ ΩΣ ΑΝΗΚΟΝΤΟΣ ΕΚ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ, ΔΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΕ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑ-

ΝΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΚΛΕΧΘΕΝΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ, ΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΕΞΗΚΟΛΟΥΘΕΙ ΔΕ ΚΑΙ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ Η ΤΕΙΝΟΥΣΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΕΠΑΥΞΗΣΙΣ.

ΤΟ 1855

Τό ἔργο τοῦ Ἐπισκόπου Προκοπίου Καλλονᾶ συνέχισε ὁ διαδεχθεῖς αὐτόν εἰς τόν θρόνον τῶν Κυθήρων Εὐγένιος Μαχαιριώτης, ἐπί τῆς ἀρχιερατείας τοῦ ὁποίου (1857-1877) ἐντοιχίστηκε ἐντός τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Μόνης ἀναμνηστική πλάκα :

ΑΝΙΔΡΥΤΕΤΑΙ ΜΕΝ Ο ΠΕΡΙΚΑΛΛΗΣ ΟΥΤΟΣ

ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΝ ΟΙΚΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΖΗΛΩ ΘΕΟΠΡΕΠΕΙ ΤΩΝ ΣΕΠΤΩΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ ΤΟΥ ΤΕ ΕΝ ΜΑΚΑΡΙΑ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΚΑΛΛΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΑΞΙΩΣ ΑΥΤΟΝ ΔΙΑΔΕΞΑΜΕΝΟΥ ΠΑΝΙΕΡΟΤΑΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΜΑΧΑΙΡΙΩΤΟΥ ΚΕΚΟΣΜΗΤΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΚΑΘΩΡΑΙΣΤΑΙ ΔΙ ΕΥΠΡΕΠΩΝ ΣΚΕΥΩΝ ΤΗ ΦΙΛΟΤΙΜΩ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΗΣΔΕ ΟΙΚΗΤΟΡΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΝ ΑΥΤΩ ΠΡΟΣΙΟΝΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΑΚΑΜΑΤΩ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΑΥΤΗΣ. ΘΕΟΥ ΔΗ ΜΗΤΗΡ ΑΠΑΝΤΑΣ ΔΙΑΣΩΖΟΙ

ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ 1868

΄Από τό πρωτόκολλο τοῦ Ἐπισκόπου Κων/νου Στρατούλη, ὁ ὁποῖος ἀρχιεράτευσε εἰς τό θρόνο τῶν Κυθήρων ἀπό 1882-1892, πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Ἀγία Μόνη ἐτέθη ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τοῦ Δῆμου Κυθηρίων καὶ Ποταμίων καὶ ὅτι «...τό ἵδρυμα τοῦτο διατελεῖ κυβερνώμενον πρό τινων ἑτῶν

εἰσέτι ὑπό τεσσάρων ἐπιτρόπων προσκληθέντων ἐσχάτως ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κυθηρίων νά δώσωσι λόγον εἰς αὐτό ...». Τόν Ἐφημέριο διώριζε ὁ Ἐπίσκοπος πότε ἀπό τό Δῆμο Κυθηρίων, πότε ἀπό τό Δῆμο Ποταμίων. Οι Δήμαρχοι ἐνεργούσαν μέ πρωτόκολλο τήν παράδοσην καὶ παραλαβή σκευών, ἀμφίων κ.τ.λ. κατά τήν ἀλλαγή τοῦ ἐφημερίου.

Τό 1886 ὑπῆρχε ἔνας Ἐφημέριος, ἔνας Μονάχος καὶ 4 ἡλικιωμένες «ἰδίαις δαπάναις συντηρούμεναι». Ο Στρατούλης ἀναφέρει ἐπίσης ὅτι κατά τήν περίοδο ἐκείνη ἡ εἰκόνα ἐλιτάνευε 7 μῆνες σέ ὅλα τά χωριά τῶν Κυθήρων.

Τό 1889 οι Επίτροποι Σπυρίδων Κορωναῖος ἀπό τόν Ποταμό, Παναγιώτης Τριάρχης ἀπό Λει-
Συνέχεια στή σελ. 15

‘Ο έορτασμός της έθνικης έπετείου 28ης Οκτωβρίου 1940

Mέση ιδιαίτερη λαμπρότητα και πατριωτικές γιορταστικές έκδηλωσεις έλαβε χώρα στην έορτασμό της έθνικής μας έπετείου του ΟΧΙ, της 28ης Οκτωβρίου 1940.

Τήν παραμονή έγιναν μέχες έπιτυχία οι γιορτές των παιδιών μας στά σχολεία τους.

Ανήμερα έτελέσθη Αρχιερατική Θεία Λειτουργία ύπο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφείμ στόν Ιερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Εσταυρωμένου Χώρας και εν συνεχείᾳ ή έπισημος Διοξολογία παρουσία των Άρχων, των λοιπών φορέων και έκπροσώπων, πολλών συμπολιτών μας και τῆς μαθητικής νεολαίας της νήσου μας.

Ακολούθησε ή Έπιμνημόσυνη δέησις εἰς τό μνημεῖον τῶν πεσόντων, ή κατάθεσις στεφάνου ἀπό τίς Άρχες τοῦ τόπου μας, ή έκφωνησις τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ημέρας ἀπό τὸν Φιλόλογον, Καθη-

γητή τοῦ Λυκείου Κυθήρων, κ. Παπατσάνη Σπυρίδωνα, ή ἀπονομή τῶν βραβείων στούς άριστεύσαντες μαθητές και μαθήτριες, οἱ παραδοσιακοί έθνικοι χοροί και ή παρέλασις τοῦ μαθητόκοσμου, ἀπό τὰ νήπια μέχρι και τοῦ Λυκείου τῆς νήσου μας.

Εύχης ἔργον εἶναι οι έθνικές μνήμες και οι παραδόσεις μας νάζωντανεύουν όλο και περισσότερο κάθε φορά, πού τίς γιορτάζουμε, και νά γίνωνται οι έόρτιες έκδηλωσεις μέχες μεγαλύτερη συμμετοχή. Αύτός εἶναι ο έθνικός και θρησκευτικός μας πλοῦτος.

Οι Χριστουγεννιάτικες γιορτές των Σχολείων μας

Πολύ όμορφες γιορτούλες παρουσίασαν τήν έβδομάδα πρό των Χριστουγέννων τόσο τα Δημοτικά μας Σχολεῖα, όσο και τα Νηπιαγωγεῖα και οι Παιδικοί Σταθμοί του νησιού μας.

Ό Παιδικός Σταθμός και τό Νηπιαγωγείο της Χώρας έκαναν μία πολύ όμορφη έκδήλωση στήν αίθουσα του Κυθηραϊκού Συνδέσμου της Χώρας, όπου τα μικρά χαριτωμένα άγγελουδια άπεδωσαν κατά τόν καλύτερο τρόπο μέ

τραγούδια, ποιήματα και σκέτς τό νόημα τής έορτής των Χριστουγέννων και του Δωδεκαήμερου. Μετά τό πέρας τής παράστασης άκολουθησε παζάρι μέ κοινωφελή σκοπό, όπου ύπτηραν δημιουργίες των παιδιών ζωγραφικής και χειροτε-

χνίας, άλλα και διάφορα γλυκά και ποτά.

Στήν ίδια αίθουσα έγινε μέ πολλή έπιτυχία και ή χριστουγεννιάτικη μουσική έκδήλωσις τού Ωδείου «Αναγέννησις» τού κ. Τ. Λιγνού ύπο τήν εύθυνην τής μουσικού κ. Έλενης Κοκολάκη.

Άλλα, και τά Δημοτικά Σχολεῖα παρουσίασαν σπουδαίες γιορτές μέ βαθύ και διδακτικό περιεχόμενο, άναλογο μέ τό σημαντικό γιά τήν άνθρωπότητα γεγονός τής Γεννήσεως τού Κυρίου μας.

Τά παιδιά μέ τή συνοδεία

μουσικών όργά-
νων πού έπαιζαν
τά ίδια τραγού-
δησαν τά χρι-
στουγεννιάτικα
τραγούδια, τά
πατροπαράδοτα
κάλαντα, άλλα
καί τά κάλαντα
πολλών πε-
ριοχών τής Πα-
τρίδας μας. Ά-
πήγγειλαν ποιή-
ματα καί έπαιξαν
σκέτς μέ διδα-
κτικό περιεχόμε-
νο καί μέ βαθιά
θρησκευτικά
νοήματα.

Συγκινητικό

ήταν τό σκέτς πού παίχτηκε στά Δημοτικά Σχολεία
τών Καρβουνάδων καί τοῦ Λιβαδίου μέ τό κομμάτι
τοῦ φτωχοῦ όπου κάθε σπίτι πρέπει νά κόβει, όταν
κόβει τήν βασιλόπιττά του. "Ετσι μέ πολύ όμορφο
τρόπο πέρασε τό μήνυμα ότι αύτές τίς ήμέρες
όφείλουμε νά σκεφτόμαστε καί κάποιους άλλους
συνανθρώπους μας πού στερούνται κάποια ύλικά
άγαθά.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας παραβρέθηκε σέ
ολες αύτές τίς γιορτούλες, μοίρασε ώραία χρι-

στουγεννιάτικα δῶρα στά παιδιά (φάτνες καί δέν-
δρα) τά συνεχάρη γιά τήν έπιτυχή παρουσία τής
γιορτῆς τους, καθώς έπισης καί τούς νηπιαγω-
γούς, δασκάλους καί τούς γονεῖς καί εύχήθηκε σέ
όλους καλά Χριστούγεννα καί εύλογημένο τό νέο
έτος.

Πράγματι, οφείλουμε γιά μία άκομη φορά νά
έπαινέσουμε τόσο τά παιδιά, όσο καί τούς έκλε-
κτούς έκπαιδευτικούς τής νήσου μας γιά τίς έπι-
λογές τους γι' αύτά πού άκουστηκαν, άλλα καί γιά
τόν κόπο τους νά
έκπαιδεύσουν κατάλ-
ληλα τούς μικρούς μα-
θητές.

Τέτοιες γιορτές
είναι πνευματικές ό-
σεις μέσα στήν
ἀπνευμάτιστη έποχή
πού ζούμε καί όπου ή
νέα τάξη πραγμάτων
στό όνομα τής παγκο-
σμιοποιήσεως θέλει
νά έορτάζουμε Χρι-
στούγεννα χωρίς Χρι-
στό μέ ρεβεγιόν καί
ταξίδια άναψυχής.

Πρωτ. Παν. Μεγαλοκονόμος

Τό ταπεινό ἀντίδωρό μας στόν Φιλάνθρωπο Θεό

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (ύπ. ἀριθ. 19/2006)

Ο Κύριος μετά πάντων ἡμῶν·
Τά Ιερά Εισόδια τῆς Πανάγου Θεομήτορος εἰς τὸν Ναόν τοῦ Θεοῦ, πού ἐωράσαμε, προμηνύουν τά μεγάλα Εισόδια τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, πού θά ἔορτάσωμε πανηγυρικά ἐνα μῆνα περίπου ἀργότερα κατά τὴν μεγάλη Δεσποτική ἔορτή τῆς κατά σάρκα κοσμοσωτηρίου Γεννήσεως τοῦ Θείου Βρέφους.

Μεγάλες καὶ ἔξαισιες οἱ εὐεργεσίες καὶ οἱ εὐλογίες τοῦ Θεοῦ πρός τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον, ύλικές καὶ πνευματικές.

Θά μοῦ ἐπιτραπῇ σήμερα ν' ἀναφερθῶ μόνο στὶς ύλικές καὶ βιοτικές θεῖες δωρεές καὶ χάριτες.

Ἡ γῆ μᾶς ἔδωκε καὶ ἐφέτος πλουσίους τούς καρπούς της, ἀφοῦ μέ τὴν Χάριν τοῦ Κυρίου μας εἶχαμε τὴν «εὔκρασίαν τῶν ἀέρων», τὴν ποθητή βροχή καὶ «καιρούς εἰρηνικούς». Ἔτσι, ἡμποροῦμε νά εἰπούμε ὅτι «ἐλέῳ Θεοῦ» «ἀπό καρπῶν σίτου, οἵνου καὶ ἑλαίου ἐνεπλήσθημεν» διά μίαν ἀκόμη φοράν.

Τό εὐχάριστο αὐτό γεγονός πρέπει νά είναι ἀφορμή πηγαίων καὶ ἐνθέρμων εὐχαριστιῶν καὶ μεγάλης εὐγνωμοσύνης πρός τὸν Θεόν. Τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐντέλλεται τό «ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε». Σέ κάθε Θεία Λειτουργία εὐχαριστοῦμε τὸν ἄγιον Τριαδικόν Θεόν μας «ἄπερ πάντων ὃν ἴσμεν καὶ ὃν οὐκ ἴσμεν τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων», δηλ. εἴμεθα εὐγνώμονες διά τὸ δῶρον τῆς ζωῆς, πού μᾶς ἔχαρισε, διά τὴν πνευματικήν μας ἀνόρθωσιν καὶ ἀνάστασιν, μετά ἀπό τίς τραγικές συνέπειες τῆς πτώσεως εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν ἀποστασίαν, τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς τοὺς οὐρανούς κατά τὴν ἐνδοξὸν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ καὶ δι' ὅλας τὰς γνωστάς καὶ ἀγνώστους, τὰς φανεράς καὶ ἀφανεῖς εὐεργεσίας του πρός ἡμᾶς.

Εἰς τό εὐλογημένον νησί μας ἔδωκε καὶ πάλιν ὁ Παναγάθος Θεός τό σιτάρι, ἔστω καὶ σέ περιωρισμένη ποσότητα, τό κρασί ἀπό τοὺς ὑπάρχοντας ἀμπελῶνας καὶ τίς ἐλίες μέ τὸ λάδι, παρ' ὅτι ἐφέτος δέν ἥτο ὁ καιρός τῆς πλουσίας σοδειᾶς. Ἀκόμη μᾶς ἔδωκε καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἀγνοῦ καὶ

ύψηλῆς ποιότητος μέλιτος.

Οι πατέρες μας καὶ οἱ τιμημένοι πρόγονοί μας εἶχαν τὴν ἀγία συνήθεια νά ζητοῦν τίς εὐχές τῆς Ἐκκλησίας μας διά τούς καρπούς αύτούς καὶ νά προσφέρουν «τάς ἀπαρχάς», ὅπως τάς ὄνομαζαν, δηλ. τά πρωτοκάρπια εἰς τὸν Θεόν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ἀπό τό σιτάρι καὶ τό ἀλεύρι τους ἔφτιαχναν τά πρόσφορα διά τὴν Θείαν Λειτουργίαν. Οι νοικοκυρές ἔχροισμοι οὗσαν ιδιαίτερα σκεύη καὶ σύνεργα διά νά ζυμώσουν τά πρόσφορά τους. Ἀπό τό κρασί τῆς χρονιᾶς προσέφεραν τό νάμα διά τὴν Ἄγιαν Προσκομιδήν, τό ὅποιο ἔφτιαχναν ξεχωριστά μέ ιδιαίτερο τρόπο καὶ ἄλλα σύνεργα. Ἀπό τό λάδι, πού προέρχονταν ἀπό τὴν συγκομιδή τῶν ἐλαιοκάρπων, προσέφερον εἰς τὸν Ιερόν Ναόν καὶ τά ιερά παρεκκλήσια μίαν ποσότητα, πού ἔκριναν, διά νά ἀνάπτεται τό ἀκοίμητο κανδῆλι τοῦ Ιεροῦ Βήματος καὶ οἱ κανδῆλες τοῦ Ιεροῦ Τέμπλου. Ἀλλά καὶ ἀπό τά μελίσσια τους ἔβγαζαν τό μελισσοκέρι, τό ἀγνό κερί γιά τὴν Θεία Λατρεία.

Ἄγιες καὶ εὐλογημένες οἱ πατροπαράδοτες συνήθειες αὐτές. Μέ τὴν ὄλοκάρδια προσφορά αύτῶν τῶν πρωτοκαρπίων ἔξεφραζαν ἔμπρακτα τίς θερμές τους εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη πρός τὸν Πανάγιον Θεόν, τὸν Δοτῆρα καὶ χορηγόν παντός ἀγαθοῦ καὶ ἐξεδήλων τὴν λατρευτικήν τους διάθεσιν.

Δυστυχῶς σήμερα, πρέπει νά τό ὄμολογήσωμε, οἱ ὥραίες καὶ θεάρεστες αὐτές παραδόσεις μας ἔχουν κάπως ἀτονήσει. Τό πρόσφορο, πού σέ ἐποχές πνευματικῆς ἀκμῆς τοῦ Βυζαντίου ἐτοίμαζαν κάποιοι εὔσεβες αύτοκράτορες καὶ τό ἐθεωρούσαν ιδιαίτερη τιμή καὶ εὐλογία, μόνον ὄλιγα σπίτια τό ζυμώνουν μέ ἀγνά ύλικά. Τό λάδι καὶ τό κρασί μόνον ὄλιγοι χριστιανοί τό προσφέρουν διά τὴν Θείαν Λατρείαν καὶ πιό ὄλιγοι, ἵσως, φέρουν γιά τίς λατρευτικές εὐκαιρίες τό μελισσοκέρι.

Ὦμως, ἀγαπητοί μου Πατέρες καὶ ἀδελφοί μου Χριστιανοί, οἱ θεοφιλεῖς αὐτές πατροπαράδοτες συνήθειες είναι ἀνάγκη, είναι χρέος μας νά ἀναβιώσουν τό συντομώτερο. Πώς διαφορετικά θά ἐκφράζωμε ἔμπρακτα τὴν καρδιακή εὐγνωμοσύνη μας πρός τὸν Θεῖο Δωρεοδότη;

Δέν είναι καλό καί εύάρεστο στὸν Θεό νά σπανίζουν τά πρόσφορα, πού ζυμώνουν νοικοκυρές, νά γίνεται συνήθως ἡ Θεία Λειτουργία μέ κρασιά τοῦ ἐμπορίου καί ἀντί νά καίουν οἱ κανδῆλες τοῦ Τέμπλου καί ἡ ἀκοίμητη κανδῆλα τοῦ Ἱεροῦ Βήματος μέ λάδι τῆς παραγωγῆς μας νά ἔχουν μετατραπῆ σέ πολλούς Ναούς, καί μάλιστα ὠρισμένους ἐνοριακούς Ναούς, σέ ἡλεκτρικά κανδῆλα, σέ κανδῆλα μέ ἡλεκτρικές λάμπες! Εἶναι λυπηρό αύτό τό φαινόμενο.

Ἄδελφοί μου,

Τίς σκέψεις καί τίς θέσεις μου στό θέμα αὐτό έλχα κατά νοῦν νά σᾶς τίς γνωστοποίησω ἀπό τὸν πρώτο καιρό τῆς ἀφίξεώς μου εἰς τό νησί ὡς Ποιμενάρχου σας.

Ἴδιαιτέρως τό θέμα τῶν ἡλεκτρικῶν κανδῆλιῶν, καί μάλιστα εἰς τούς Ἐνοριακούς Ναούς είναι πολύ σοβαρό καί ἀνάρμοστο. Εἶναι προτιμώτερο νά καίη καθημερινά ἐπάνω εἰς τό δάπεδο πρό τοῦ σολέα (πρό τῆς Όραίας Πύλης) ἔνα ἐπιτραπέζιο κανδῆλι μέ ἐλαιόλαδο (γιά λόγους ἀσφαλείας), παρά νά είναι ἀναμμένα ὅλα τά ἡλεκτροκάνδηλα νύκτα καί ἡμέρα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἄγιοι Ἐφημέριοι τῶν Ἐνο-

ριακῶν Ναῶν, ἐν συνεργασίᾳ μέ τούς Ἐκκλησιαστικούς Ἐπιτρόπους, σέ ὅποιο ἐνοριακό Ναό ἀκόμη ὑπάρχουν τά ἡλεκτρικά κανδῆλα, νά τά μετατρέψουν τό συντομώτερο, εἰ συνατόν μέχρι τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων σέ ἐλαιοκάνδηλα. Κατά τήν Θεία Λειτουργία νά είναι ἀναμμένα τά κανδῆλα τῶν Δεσποτικῶν Εικόνων τοῦ Τέμπλου, τό ἀκοίμητο κανδῆλι τοῦ Ἅγιου Βήματος καί τοῦ προσκυνηταρίου τοῦ Ἅγιου τοῦ Ναοῦ.

Εἰς τό σημεῖον αὐτό αἰσθάνομαι τό χρέος νά ἐπαινέσω δημοσίως τήν κενή ἐφημεριακῶς ἐνορία τοῦ Ἐσταυρωμένου Πιτσινιανίκων, τῆς ὁποίας εὐλαβεῖς ἐνορίτες διατηροῦν νύκτα καί ἡμέρα ἀναμμένα τά ἐλαιοκάνδηλα. Ἀσφαλῶς, τό ἵδιο γίνεται καί εἰς ὠρισμένους ἄλλους Ἱερούς Ναούς.

Εὐχόμενος ἀπό καρδίας πᾶν ἀπό Θεοῦ ἀγαθόν, ὑλικόν καί πνευματικόν, εἰς ὅλους σας, εἰς τά Ἱερατικά σπίτια καί ὅλες τίς οἰκογένειες τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν καί συμπολιτῶν μας, εἰς τήν ὄρθόδοξην πατρίδα μας καί τόν κόσμον ἄπαντα, διατελῶ

Μετ ἐγκαρδίων εὐχῶν καί ἀγάπης

Ο Μητροπολίτης σας

+ Ο Κυθήρων Σεραφείμ

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ

Συνέχεια ἀπό τή σελ.9

βάδι καὶ Ἀνδρέας Δ. Φατσέας ἀπό Φατσάδικα ύπογράφουν συμφωνητικό μέ τούς Ἀνδρέα Φατσέα τοῦ Χρήστου, λεπτουργό ἀπό Φατσάδικα, Ἀντώνη Βλαντῆ Νικολάου, τέκτονα ἀπό Καλοκαιρινές, Παναγιώτη Λουράντο Βρετοῦ, τέκτονα σιδηρουργό ἀπό Καλησπεριάνικα καὶ Παναγιώτη Λεοντσίνη τοῦ Ἐμμανουὴλ, τέκτονα ἀπό τό Κεραμωτό, γιά τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ καλλιτεχνικώτατου κωδωνοστασίου. Τό ἔργο ὀλοκληρώθηκε τό 1890 καί οἱ μάστοροι ἐπληρώθησαν 150 δρχ.

Κατά τό 1902 ὁ Ἐπίσκοπος Εύθυμιος Καβαθᾶς ἔξ αιτίας τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τῆς 17ης Νοεμβρίου ἀνέβαλε τή λιτάνευση τῆς εἰκόνας γιά τίς πολιτικές συναθροίσεις. Ἔτσι ἡ εἰκόνα ἀνεχώρησε ἀπό τό προσκύνημα στίς 8 Δεκεμβρίου καί ἐπέστρεψε στίς 4 Μαρτίου. Κατά τό 1903 ὁ Καβαθᾶς ἀπαγόρευσε τή «γύρα» τῆς Ἁγίας Μόνης «...χάριν εύκοσμίας καί σεβασμοῦ...» ἡ ὁποία καί ἔκτοτε πα-

ραμένει μονίμως στό προσκύνημα, τό ὅποιο διοικεῖ, ὅπως καί τῶν Μυρτιδῶν, ἡ ἐπιτροπή τῆς Ἐγχωρίου Περιουσίας, συνεπικουρούμενη ἀπό τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο.

Ύποσημειώσεις

Π. Ταϊτσίλια : Ή Ιστορία τῶν Κυθήρων τ. Β', σελ. 160-162.

Θ. Κολοκοτρώνη Ἀπομνημονεύματα, Έκδόσεις Τ. Δρακόπουλου, σελ. 54.

ΓΑΚ ΤΟΠΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΘΗΡΩΝ, Ἀναφορά Ἐπισκόπου Προκοπίου Καλλονᾶ πρός τόν "Υπαρχο Κυθήρων Δ. Λαζαρέτη, Ἀρχ/σιο 74.

ΓΑΚ ΤΟΠΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΟΤΑΡΙΟΣ Γ. ΜΕΓΑΛΟΝΟΜΟΣ, βιβλίο 7, σελ. 35.

Ἀρχεῖο I. Μητροπόλεως Κυθήρων, Πρωτόκολλο Κων/νου Στρατούλη, φφ 28v-29t

ΓΑΚ ΤΟΠΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΟΤΑΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΛΕΒΟΥΝΗΣ, ἀριθ. συμβολαίου 798/24-8-1889.

ΝΟΤΑΡΙΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΣΕΜΙΤΕΚΟΛΟΣ, ἀριθ. συμβολ. 1701/26-6-1890.

Ἀρχεῖο I. Μητροπόλεως Κυθήρων, Πρωτόκολλο Εύθυμιου Καβαθᾶ.

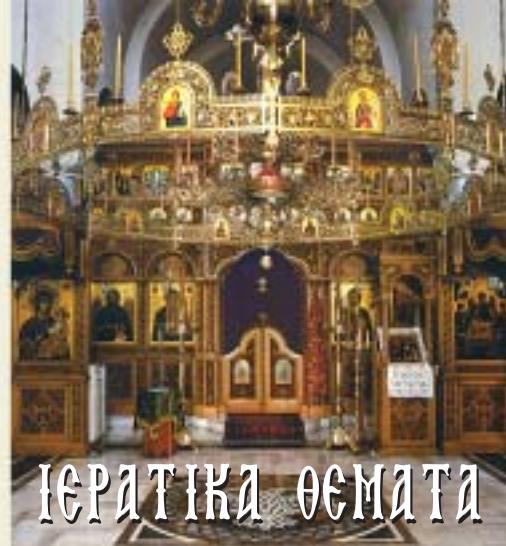
Όκαλός Ποιμήν καὶ οἱ ψευδοπροφῆτες

Άρχιμ. Νικοδήμου Γ. Άεράκη, Ιεροκήρυκος

Εις τὸ προηγούμενο ἄρθρον ἐμελετήσαμε τὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ ποιμένος. Ἐρχόμεθα τώρα νά ἀναλύσωμε τούς πρώτους πέντε στίχους αὐτῆς τῆς παραβολῆς. Σύμβουλο καὶ ὁδηγό μας θά ἔχωμε τὸν Ἱερόν Χρυσόστομο, τὸν ὃποιον ἰδιαιτέρως τιμᾷ κατ' αὐτὸν τὸ ἔτος ἡ Ἔκκλησία μας. Λέγει ὁ Χριστός : « Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅμη εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλά ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἔστι καὶ λῃστῆς· ὁ δέ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἔστι τῶν προβάτων». Λέγει ὁ Χρυσορρήμων Πατήρ: «Βλέπε τὰ χαρακτηριστικά τοῦ ληστοῦ· πρῶτον δέν εἰσέρχεται φανερά, δεύτερον δέν εἰσέρχεται σύμφωνα μὲ τάς Γραφάς», διότι αὐτό σημαίνει ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ: "Ο μή εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων". Εδῶ ὁ Χριστός ἀναφέρεται καὶ στούς πρίν ἀπό τὴν παρουσία Του πλάνους καὶ ψευδομεσσίας καὶ στούς μετά τὴν παρουσία Του, σ' ὅλους τούς αἱρετικούς καὶ στὸν Ἀντίχριστο.

"Θύραν" ὄνομάζει τὴν Ἅγια Γραφή, διότι Αὐτή μᾶς ὀδηγεῖ πρός τὸν ἀληθινό Θεό: αὐτή μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν Κύριο καὶ μᾶς χαρίζει τὸ δῶρο τῆς θεογνωσίας: αὐτή μὲ τὴν διδασκαλία της δημιουργεῖ τὸ ποίμνιο τοῦ Χριστοῦ, τούς ἀληθινούς χριστιανούς, τὰ λογικά αὐτά πρόβατα: αὐτή φυλάει τὰ πρόβατα καὶ τὰ σώζει ἀπό τοὺς λύκους: αὐτή ἐμποδίζει τοὺς λυκοποιμένες νά κατασπαράξουν τὰ πρόβατα τῆς Ἔκκλησίας: ἔτοι κλείνει τὴν πόρτα τῆς στάνης στούς ληστές καὶ ἀσφαλίζει τοὺς πιστούς ἀπό τίς πλάνες τῶν αἱρετικῶν. Ἀρα, ἂν μελετᾶμε τὴν Ἅγια Γραφή καὶ τηροῦμε τὰ θεῖα προστάγματα, εύκολα θὰ διακρίνουμε τοὺς καλούς καὶ τοὺς κακούς ποιμένες.

"Ἄυλὴ τῶν προβάτων" εἶναι ἡ Ἔκκλησία, πού μέσα σ' αὐτήν ὁ καλός ποιμήν φροντίζει τὰ πρόβατα, τὰ στηρίζει μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τὰ τρέφει μὲ τὰ χαριτόβρυτα Μυστήρια καὶ τὰ προφυλάσσει μὲ τὴ σωστικὴ ἀλήθεια ἀπό κάθε πλάνη καὶ αἴρεσι. Ἀρα **κλέπτης** πού "ἀναβαίνει ἀλλαχόθεν" εἶναι καθένας πού διδάσκει διαφορετικά ἀπό ὅσα λέγει ἡ Ἅγια Γραφή καὶ ἡ παράδοσις τῆς Ἔκκλησίας, προβάλλοντας δικές του ἀπόψεις καὶ διδασκαλίες. Λέγει ὁ Κύριος πῶς ὁ **ψευδοποιμένας** ἀνεβαίνει ἀπό τὴν μάνδρα καὶ δέν εἰσέρχεται ἀπό τὴ θύρα, γιά νά μᾶς τονίσῃ πῶς εἶναι κλέπτης καὶ

ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ληστής. Αὐτός μόνον προσπαθεῖ νά μπῇ ἀπό τή μάντρα.

Συνεχίζει τήν παραβολήν ὁ Χριστός λέγων : «Τούτῳ ὁ θυρωρός ἀνοίγει, καὶ τά πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τά ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. Καὶ ὅταν τά ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἐμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τά πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἰδασι τήν φωνήν αὐτοῦ· ἀλλοτριώ δέ οὐ μή ἀκολουθήσωσιν, ἀλλά φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἰδασι τῶν ἀλλοτριῶν τήν φωνήν» .(Ιωάν. ί', 1-5).

«Τούτῳ ὁ θυρωρός ἀνοίγει». Ὁ Κύριος ὄνομάζει θυρωρόν τόν Μωϋσῆν, διότι αὐτός ἀξιώθηκε νά παραλάβῃ τόν Νόμον ἀπό τόν Θεόν καὶ νά τόν δώσῃ στό λαό. Ἀνοίγει τή θύρα τῶν προβάτων στόν **Καλό Ποιμένα, τό Χριστό**, διότι ὁ Χριστός ἐτήρησε τόν Νόμον τέλεια καὶ ἀπόλυτα. "Ἐτοι καὶ κάθε πιστός, πού ἐφαρμόζει τά θεῖα προστάγματα, κατά μίμησι τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἄξιος νά ἀναλάβῃ τό ἔργο τοῦ ποιμένος, νά γίνη κληρικός. Αὐτός μπαίνει ἀπό τή θύρα στό Θυσιαστήριο, αὐτός εἶναι ὁ ἐκλεκτός τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. "Ολοι ἐκεῖνοι, πού μέ πλάνες καὶ αἱρέσεις, διαστρέφουν τά λόγια τοῦ Χριστοῦ καὶ παραβαίνουν τίς θεικές ἐντολές Του, ἀναλαμβάνουν μόνοι τους τό ἔργο τοῦ ποιμένος, ὅπως εἶναι οι Παπικοί, οι Εὐαγγελικοί, οι ἀντίχριστοι Χιλιαστές καὶ γενικά οἱ αἱρετικοί, ἀλλά καὶ εἰσέρχονται στίς τάξεις τοῦ ὄρθιοδόξου κλήρου μέ βίο ἀντιευαγγελικό καὶ ζωή ἐφάμαρτη, ὅχι μόνο δέν εἰσέρχονται διά τῆς θύρας, ἀλλά καὶ δέν τούς ἀναγνωρίζουν τά πρόβατα, οἱ πραγματικοί πιστοί τῆς Ἔκκλησίας καὶ δέν τούς ἀκολουθοῦν.

Οι πιστοί ἔχουν τό αισθητήριο τῆς ἀληθείας, διαισθάνονται τήν ἀγιότητα τοῦ ποιμένος τους, ἀνα-

Χειροτονία νέου Ιερέως

Tήν Κυριακή 29 Οκτωβρίου έγινε ή εις Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ Διακόνου τῆς Ι. Μητροπόλεως μας π. Τριαντάφυλλου Ἀνυφαντή στὸν Ι. Ναό Ἅγιων Ἀναργύρων Φατσαδίκων, ὅπου τοποθετήθηκε ὡς Ἐφημέριος.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφείμ ἐπεσήμανε στὸν μετ' ὀλίγον χειροτονούμενο ἵερεα ὅτι τὸ ἔργο του στὸ Ἱερό θυσιαστήριο δέν θά εἶναι πλέον βοηθητικό, ἀλλά οὐσιαστικό μὲ τίς τρεῖς του ἰδιότητες α) **λειτουργικό**, δηλ. νά τελεῖ τὰ μυστήρια καὶ νά ἀγιάζει τούς πιστούς β) **ποιμαντικό**, δηλ. νά ἐνδιαφέρεται γιά τὸν κάθε χριστιανό μὲ σκοπό νά τὸν ὁδηγήσει στὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του καὶ γ) **διδακτικό** νά κηρύξτει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ο Σεβασμιώτατος εἶπε χαρακτηριστικά «καλεῖσαι κατά τῇ διδασκαλία τοῦ Ἅγιου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου νά καθαρίζεσαι πρώτα ἐσύ μὲ τῇ καθαρική χάρῃ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος καὶ ἐπειτα νά φροντίζεις γιά τὴν κάθαρση τοῦ ποιμνίου σου, νά φωτίζεσαι σύ πρῶτος ἀπό τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑστερα νά μεταλαμπαδεύεις ἀπό τὸ θεῖο καὶ ἄγιο φῶς στὶς καρδιές τους, νά ἀγιάζεσαι πρῶτος ἐσύ μὲ τὴν ἀγιαστική χάρῃ τῶν Θείων Μυστηρίων πού

γνωρίζουν καὶ διακρίνουν τὸν γνήσιο κληρικό καὶ μέ λαχτάρα, ὑπακόη καὶ πιστότητα παραδίδουν καὶ ἐμπιστεύονται τίς ψυχές τους σ' αὐτόν. Στίς μέρες μας ζούμε ἐντονα αὐτή τὴν ἀλήθεια. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγνώρισε στὰ πρόσωπα τῶν συχρόνων ἄγιων, Ἅγιου Νεκταρίου, Παππα-Νικόλα τοῦ Πλανᾶ, π. Ἀμφιλοχίου, π. Ἰακώβου Τσαλίκη, π.

θά ἐπιτελεῖς καὶ κατόπιν θά μεταγγίζεις στά πνευματικά σου παιδιά τὸν ἀγιασμό καὶ τὴν θεία εὐλογία».

Ο π. Τριαντάφυλλος στὴν ἀντιφώνηση τοῦ εὐχαριστησε τὸν ἐν Τριάδι Θεό καὶ τὴν Πλαναγία τὴν Μυρτιδιώτισσα γιά τὴν μεγάλη χαρά πού τοῦ ἐδωσαν, καθὼς καὶ τὸν Σεβασμιώτατο πού τοῦ ἐδειξε ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη, καὶ ἀνέφερε ὅτι συναισθάνεται τὸ βαρύ φορτίο τῆς ιερωσύνης πού ἐπωμίζεται καὶ παρακάλεσε ὅλους νά προσεύχονται γι' αὐτὸν γιά νά μενεῖ ἀλώβητος στὶς ἐπιβουλές τοῦ πονηροῦ.

Τὴν χειροτονία παρακολούθησε πλήθος κόσμου, οἱ πολιτικές καὶ στρατιωτικές ἀρχές τῆς νήσου μιὰ καὶ ὁ εὐσεβῆς λαός τῶν Κυθήρων ἐπιθυμεῖ νά πληρωσουν τὰ κενά τῶν ἐνοριῶν νέοι κληρικοί εὐλαβεῖς καὶ μέ φόβο Θεοῦ γιά τὴν καλύτερη διαποίμανσή του. Πολύ ὥρατα ἔψαλλε ὁ θεολόγος καθηγητής τοῦ Γυμνασίου μας κ. Γεώργιος Λουράντος μέ τῇ βοήθεια καὶ ἄλλων ιεροψαλτῶν.

Εὐχόμαστε θερμά νά τὸν στεριώσῃ καὶ νά τὸν χαριτώσῃ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ στὴ διακονία τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας καὶ οἱ κάτοικοι τῶν ἐνοριῶν Φατσαδίκων, Στραποδίου καὶ Πιτσινιανίκων, ὅπου θά προσφέρῃ τὴν ἐφημεριακή του διακονίαν ἀνταποκριθοῦν στὸ κάλεσμα καὶ τίς ποιμαντικάς δραστηριότητες καὶ προσδοκίες τοῦ νέου αὐτοῦ Ἐφημερίου.

Πρωτ. Παν. Μεγαλοκονόμος

Πορφυρίου, π. Παϊσίου, π. Ἐπιφανίου τούς γνησίους, ἀληθινούς, θεοφωτίστους καὶ καθαγιασμένους ποιμένες, καὶ γι' αὐτό ἡ ζωὴ τους, οἱ λόγοι τους καὶ ἡ διδασκαλία τους στηρίζουν καὶ ἐμπνέουν τούς πιστούς. Εἴθε ἀντίγραφα αὐτῶν τῶν συγχρόνων Ἅγιων νά ἀναδειχθοῦν ὅλοι οἱ νέοι κληρικοί μας. ΑΜΗΝ.

ΕΡΑΝΟΣ ΑΓΑΠΗΣ 2006

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (ύπ αριθ. 20/2006)

Φθάνει σέ λίγες ήμέρες ή μεγάλη πανευφρόσυνη και κοσμοχαρμόσυνη ήμέρα και έορτή των Χριστουγέννων, πού είναι ή κατ' έξοχήν έορτή τής άγάπης και τής φιλανθρωπίας.

Ο Υιός και Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπτώχευσε, κατέβηκε ἀπό τὸν Οὐρανὸν στὴ γῆ καὶ γεννήθηκε στὸ πτωχικὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ ὡς ταπεινός ἀνθρωπος διά νά σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὴν πτωχεία Ἐκείνου μιμούμενοι ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί καλούμεθα νά φορέσωμε αὐτὸ τὸ θεῖο ἔνδυμα τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ νά δῶσωμε ἀγάπη στὸν πάσχοντα καὶ τὸν φτωχὸ συνάνθρωπο μας, καθὼς θά ἀσκοῦμε τὴ θεοδίδακτη ἐντολὴ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας.

Πέρυσι, τίς παραμονές τῶν Χριστουγέννων, γιά πρώτη φορά διενεργήθηκε ὁ Ἐρανος τῆς Ἀγάπης, πού γίνεται σ' ὅλες σχεδόν τίς Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἡταν θαυμαστά γιά τὸν μικρὸ πληθυσμὸ τῆς νήσου μας.

Ἐφέτος, καὶ συγκεκριμένα στὶς 12, 13, 14, 15, 16 καὶ 17 Δεκεμβρίου (ὅποια ήμέρα ἀπ' αὐτές διευκολύνεσθε) ἐλπίζουμε ὅτι ἔγκαιρα καὶ μέ τὴν περιουσινὴ ἐμπειρία θά ἔχωμε καλύτερα ἀποτελέσματα.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀγαπητοί καὶ σεβαστοί μας Ἱερές, μέ τὴν συμπαράστασι ἐπιτρόπων καὶ εὐλαβῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων τῆς ἐνορίας νά κάμουν τὸν ἔρανο τῆς ἀγάπης στὴν ἐνορίᾳ ἡ τίς ἐνορίες πού προσωρινά ἔξυπηρετοῦν, δίδοντες τὰ ἀνάλογα κουπόνια τοῦ Ἐράνου.

“Ολοι οι χριστιανοί, πλούσιοι καὶ πτωχοί, καλοῦνται καὶ τό ζητοῦν οἱ ἄγιες ήμέρες πού ἔρχονται, νά προσφέρουν στὸν Ἐρανο τῆς Ἀγάπης ὅ,τι ἔχουν εύχαριστησι, ἀπό τὸ ύστερημα ἡ τὸ περίσσευμα, ἐκδηλώνοντας μέ τὸν τρόπο αὐτό τὰ φιλάνθρωπά τους αἰσθήματα καὶ τὴν ἀγάπη πρός τούς ἀνήμπορους καὶ ἄρρωστους, αὐτούς πού ἔχουν σοβαρές οἰκονομικές ἀνάγκες καὶ στερούνται τὸν ἐπιούσιο ἄρτο.

Ἡ Ἑκκλησία μας είναι ή Μητέρα ὅλων καὶ καλεῖται νά συντρέχῃ τούς πιστούς της στὶς σοβαρές ἀνάγκες καὶ δυσκολίες τῆς ζωῆς. Γ' αὐτό, μαζί μέ

τὸν ιδική σας συμπαράστασι στὸν Ἐρανο τῆς Ἀγάπης θά σπεύσῃ νά ἐπιτελέσῃ τὸ καθῆκον τῆς πρός τούς πάσχοντες καὶ δοκιμαζομένους ἀδελφούς.

Εὐχόμενος πλούσια τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀνταπόδοσι στὴν ἐκδήλωσι αὐτή τῆς ἀγάπης, καλές καὶ εὐλογημένες γιορτές, διατελῶ

Διάπυρος πρός Κύριον εὐχέτης σας

Ο Μητροπολίτης

+ Ο Κυθήρων Σεραφείμ

Τό προϊόν τοῦ Εράνου

Ἡ ἐφετεινὴ ἐρανικὴ προσπάθεια στὰ σπίτια καὶ τὰ καταστήματα τῆς νήσου μας ἀπέδωσε τό χρηματικό ποσό τῶν δύο χιλιάδων ἐννεακοσίων τριῶν (2.903) εὐρώ. Πολλοί, δύμως, συμπολίτες μας ἔλειπαν τὴν ήμέρα τοῦ ἔρανου, γιατί μετέβησαν στὴν πρωτεύουσα γιά τίς χριστουγεννιάτικες γιορτές.

Τό προϊόν τοῦ Εράνου, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν καὶ λόγω τῶν μετακινήσεων τοῦ πλήθους τῆς νήσου θεωρεῖται πολὺ ικανοποιητικό.

‘ΑΓΙΟΔΑΤΕΡΙΚῆς Σοφίας Φήματα

**Μήν έλέγχεις
πά τὸν μετανοοῦντα**

Αύτόν πού ἔπαισε
νά δουλεύη στήν ἀμαρ-
τία καὶ στὸ ἔξῆς μετα-
νοεῖ μήν τὸν ἐλέγχεις
πιά. Ἐν ὅμως λέγεις ὅτι
τὸν ἐλέγχεις κατά Θε-
όν, πρῶτα νά κάνης φα-
νερά τὰ δικά σου κακά.¹

Ἐπιμέλεια συνειδήσεως.

Ἐν ζητᾶς τὴν θερα-
πεία, νά ἐπιμελῆσαι τὴν
συνείδησί σουΟ καὶ ὅσα
σοῦ λέγει ἐφάρμοσέ τα
καὶ θά εὔρης τὴν ὠφέ-
λεια.²

Προσευχή καὶ μετάνοια.

Πρός τά ἐπερχόμε-
να πολλοί ἀντέταξαν πολλάΟ ἀλλά χωρίς τὴν
προσευχή καὶ τὴν μετάνοια κανένας δέν διέ-
φυγε τά δεινά.³

Ὀποιος ἀμαρτάνει ἀμετανόητα.

Ἄν κάποιος προφανῶς ἀμαρτάνει καὶ δέν
μετανοεῖ καὶ παρά ταῦτα τίποτε δέν ἔπαθε μέ-
χρι τὸν θάνατόν του, νά είσαι βέβαιος ὅτι ἡ μελ-
λουσα κρίσις θά είναι ἄσπλαγχνη γι' αὐτόν.⁴

Η κακοπάθεια είναι ὠφέλιμη στούς κακότροπους.

“Οπως ἀκριβῶς τό πικρό ἀψίνθιο ὠφελεῖ
τούς κακόσιους, ἔτσι καὶ οἱ κακότροποι συμ-
φέρει νά ύποφέρουν τά κακό. Διότι τά φάρμα-
κα ἄλλους μέν τούς προετοιμάζουν στό νά
ἔχουν καλή υγεία, ἄλλους δέ στό νά μετα-
νοοῦν.⁵

Η πρέπουσα μετάνοια.

Δέν είναι δυνατόν, ὅταν ἀμαρτήσῃ κάποιος
νά ξεφύγῃ τὴν ἀνταπόδοσι, παρά μόνον μέ τή
μετάνοια πού ἐπιβάλλεται γιά τό κάθε σφάλμα.⁶

Περί Μετανοίας

Τό θεῖον ἔλεος.

Τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ είναι κρυμμένο στίς
ἀκούσιες ὄδύνες καὶ θλίψεις. Αύτόν πού ὑπο-
μένει τόν προσελκύει στή μετάνοια καὶ τόν
ἀπαλλάσσει ἀπό τήν αἰώνια κόλασι.⁷

Ἐξουθένωσις τῆς ψυχῆς - θλίψις σαρκός.

Ἐάν θέλης νά μήν ἐνεργεῖσαι καὶ νά μήν κυ-
ριαρχῆσαι ἀπό τούς πονηρούς λογισμούς, νά
ύπομένης τήν ἐξουθένωσι τῆς ψυχῆς καὶ τήν
θλῖψι τῆς σαρκός δηλ. τήν κακοπάθεια. Καὶ
αὐτό ὥχι κάπου-κάπου, ἀλλά σέ κάθε περίστα-
σι καὶ τόπο καὶ σέ ὅλα τά πράγματα.⁸

1. Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, Περί νόμου πνευματικοῦ κεφά-
λαια σ, κεφ.λθ, Φ.Τ.Ι.Ν. A, 98.

2. Ἐνθ ἀνωτ. κεφ. ξθ, σ.100.

3. Ἐνθ ἀνωτ. κεφ. ηβ, σ.101.

4. Αὐτόθι, κεφ. ριβ, σ. 102.

5. Αὐτόθι, κεφ. ριε.

6. Τοῦ αὐτοῦ, περί τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι,
κεφ. νστ, Φ.Τ.Ι.Ν. A, 113.

7. Αὐτόθι, κεφ. ρλθ.

8. Ἐνθ ἀνωτ., κεφ. σζ, σ. 124.

ΙΕΡΕΣ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ (ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006)

18η Οκτωβρίου: Λουκᾶ Εὐαγγ. καὶ Ἀποστόλου

Έορτάζει τό εκκλησάκι τοῦ Ἅγ. Λουκᾶ εἰς τό Μανιτοχώρι πού ἀνήκει στήν οἰκογένεια Νικηφοράκη. Φέτος λόγω τῶν δύσκολων καιρικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς δυσκολίας πρόσβασης δέν προσῆλθε ἀρκετός κόσμος.

20η Οκτωβρίου: Ἅγ. Ἀρτεμίου - Ἅγ. Γερασίμου

Πανηγύρεις ἔγιναν στό ἔξωκκλήσι τοῦ Ἅγιου Ἀρτεμίου στό Στραπόδι ὅπου μαζεύτηκαν ἀρκετοί πιστοί, τόσο στόν ἐσπερινό ὄσο καὶ στή Θ. Λειτουργία καὶ στό μικρό ἐκκλησάκι τοῦ Ἅγιου Γερασίμου στό Ποταμό πού βρίσκεται στό κτήμα τοῦ ιατρού παπᾶ-Πέτρου Μαριάτου. Καὶ στίς δύο χοροστάτησε καὶ λειτούργησε ὁ Σεβασμιώτατος. Μετά τό πέρας τῶν ἀκολουθιῶν προσφέρθηκαν γλυκά-καφές καὶ ἀναψυκτικά.

26η Οκτωβρίου: Ἅγιου Δημητρίου

Ο Ἅγιος Δημήτριος τιμᾶται μέ εὐλάβεια στό νησί. Ξεχωρίζει τό πανηγύρι στό βυζαντινό Ναό τοῦ Ἅγιου τοῦ 11ου αἰώνα περίπου στό Πούρκο ὅπου μαζεύτηκε πλήθος κόσμου, τόσο στόν ἐσπερινό ὄσο καὶ στή Θ. Λειτουργία κατά τήν ὥρα τοῦ Ιερού Αγίου Δημητρίου καὶ ἐκκλησιάστηκαν καὶ τά παιδιά τοῦ Λυκείου Κυθήρων. Ο Ναός τοῦ Ἅγιου Δημητρίου εἶναι βυζαντινοῦ ρυθμοῦ καὶ ἀποτελεῖ σύμπλεγμα τεσσάρων Ναῶν Ἅγιου Βασιλείου, Ἅγιου Νικολάου, Παναγίας, Ἅγιου Δημητρίου. Ἐπίσης, ἔορτάζουν ὁ ιερός Ναός τοῦ Ἅγιου Δημητρίου στά Λογοθετιάνικα ὅπου ἀποτελεῖ παρεκκλήσιο τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τοῦ Ἅγιου Μηνᾶ, ὁ παλαιός Ναός κυθηραϊκού τύπου ἡ ρυθμοῦ (13ος αἰ.) στίς Ἀλεξανδράδες κ.ἄ.

1η Νοεμβρίου: Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων

Σέ πολλές ἐνορίες τοῦ νησιοῦ μας τιμῶνται οἱ ιατροί Ἅγιοι Ἀνάργυροι. Βέβαια, ἰδιαιτέρως τιμῶνται

στά Φατσάδικα ὅπου ἔορτάζει ὁ ἐνοριακός Ναός, στόν ὅποιο λειτούργησε μέ τόν νέο ιερέα καὶ ἐφημέριο τῆς ἐνορίας, πού πρίν λίγες ἡμέρες εἶχε χειροτονηθεῖ π. Τριαντάφυλλο, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας καὶ στό μοναστήρι τῶν Ἅγιων Ἀναργύρων στό Ξερούλακι, ὅπου ὁ Σεβ. χοροστάτησε στόν πανηγυρικό ἐσπερινό. Μετά τό πέρας τῶν ἀκολουθιῶν προσφέρθηκαν γλυκά - καφές καὶ ἀναψυκτικά. Ἐπίσης, ἔορτάζει καὶ ὁ ιερός Ναός τῶν Ἅγιων στό Μανιτοχώρι πού ἀνήκει στήν οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου ιερέως Σταύρου Χάρου.

8η Νοεμβρίου: Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν

Έορτάζει ὁ νεκροταφειακός Ναός τῶν Ἅγιων στό Καραβᾶ τό ἔξωκκλήσι πρός τιμήν τῶν Ἅγιων καὶ παρεκκλήσιο τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας στήν ἀγροτική περιοχή στή θέση Κατοχώρι καὶ τό παρεκκλήσιο τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἅγιας Ειρήνης στά Τραβασαριάνικα, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στόν ἐσπερινό καὶ λειτούργησε τήν κυριώνυμο ἡμέρα.

9η Νοεμβρίου: Ἅγιου Νεκταρίου

Ο Ἅγιος Νεκτάριος τιμᾶται ἰδιαιτέρα στό νησί μέ εἰκόνες του πού υπάρχουν σέ πολλούς ἐνοριακούς Ναούς. Ἰδιαιτέρα ξεχωρίζει τό πανηγύρι πού γίνεται στό Λιβάδι, ὅπου στόν ί. Ναό τοῦ Ἅγ. Γεωργίου υπάρχει εἰκόνα τοῦ Ἅγιου Νεκταρίου, δωρεά τῆς Οἰκογενείας Παν. καὶ Σταματίνας Κασιμάτη. Ἐγίνε ὁ ἐσπερινός στόν ὅποιο φέτος χοροστάτησε ὁ Μητροπολίτης μας καὶ τήν κυριώνυμο ἡμέρα κατά τή Θ. Λειτουργία μαζεύτηκε ἀρκετός κόσμος γιά νά ζητήσει τήν βοήθεια τῶν Ἅγιων. Μετά τό πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας στό Πνευματικό κέντρο τοῦ Ἅγιου Γεωργίου παρατίθενται καφές, γλυκά καὶ ἄλλα ἐδέσματα. Μέ τή συμμετοχή ἀρκετῶν πιστῶν ἔορτάσθηκε ὁ Ἅγιος στήν ἐνορία τοῦ Κεραμωτοῦ ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος λειτούργησε.

11η Νοεμβρίου: Ἅγιου Μηνᾶ

Πανηγυρίζει ὁ ἐνοριακός Ναός τῶν Λογοθετιανίκων, ὅπου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης λειτούργησε τήν κυριώνυμο ἡμέρα καὶ ὁ ιερός Ναός τοῦ Ἅγιου Μηνᾶ στό Διακόφτι ὅπου ἔχοροστάτησε στόν ἐσπερινό. Ἐπίσης, σέ δυο ἔξωκκλήσια πρός τιμήν τοῦ Ἅγιου

στήν Παλαιόπολη καί στό Στραπόδι γίνονται όμορφα πανηγύρια.

21η Νοεμβρίου: Τά Εισόδια τῆς Θεοτόκου

Η ήμέρα αυτή ὅπως ἔξαλου καί κάθε ἑορτή τῆς Παναγίας μας, τιμᾶται ιδιαιτέρως. Τά παλαιότερα χρόνια ἀποτελοῦσε ἀργία γιά τὸν ἀγροτικό πληθυσμό τοῦ νησιοῦ κάτι, πού καί σήμερα ἀκόμη τηρεῖται σὲ ἀρκετά μεγάλο βαθμό. Ο Σεβ. χοροστάτησε νωρίτερα στὸν πανηγυρικό ἐσπερινό στὸ γραφικό ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγήτριας πού βρίσκεται στὸ δρόμο μεταξύ τῶν οἰκισμῶν Λιβαδίου καί Καλάμου καί ἀργότερα στὸν Ι. Ναό τῶν Εισοδίων στὰ Κοντολιάνικα. Τό πρωΐ λειτούργησε στήν Ι. Μονή Μυρτιδίων ὅπου μετά τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἡ Θαυματουργός Εἰκόνα τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας μεταφέρεται λιτανευτικά ἀπό τὸν ἐπάνω μεγάλο Ναό στὸ μικρό ναό κάτω (Καθολικόν) ὅπου είναι τὸ σημεῖο τῆς εὐρέσεως καί ἐκεῖ γίνονται ὄλες οἱ ἵερες ἀκολουθίες τούς χειμερινούς μῆνες ὡς τὴν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας.

25η Νοεμβρίου: Ἀγίας Αἰκατερίνης

Γιόρτασε τὸ πολύ γραφικό καί μικρό ἔξωκκλήσι στίς Ἀλεξανδράδες, στὸ ὅποιο λειτούργησε ὁ Μητροπολίτης μας. Μετά τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας προσφέρθηκε καφές καί γλυκίσματα στὸ πνευματικό κέντρο Ἀλεξανδράδων.

30η Νοεμβρίου: Ἀγίου Ἄνδρεου

Φέτος λόγω τῶν ἐργασιῶν πού γίνονται γιά τὴν ἐπισκευὴ καί ἀποκατάσταση τοῦ βυζαντινοῦ ναοῦ, τοῦ ἀρχαιότερου τῶν Κυθήρων, (κτίσμα τοῦ 10ου αι.) τοῦ Ἀγίου Ἄνδρεα στὸ Λιβάδι, μετεφέρθη ἡ εἰκόνα τοῦ Ἀγίου στὸν Ι. Ναό τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ὅπου ἔγινε καί ἡ πανήγυρις μέ τὴ συμμετοχή καί τοῦ Σεβασμιωτάτου. Ἐπίσης, γιόρτασε καί τὸ μικρό ἐκκλησάκι στὸν οἰκισμό Τσικαλαρία μέ τὸν Αἰδεσιμολ. Πρωτ. π. Νήφωνα Ἀλεξίου.

4η Δεκεμβρίου: Ἅγ. Βαρβάρας - Ἅγιου Σεραφείμ

Ὑπάρχει μεταβυζαντινός Ναός στὴ Χώρα ὅπου ἔχει ἀναστηλωθεῖ ἀπό τὸν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία. Ο ἐσπερινός καί ἡ Θ. Λειτουργία ὅμως γίνονται

στό Μητροπολιτικό ναό. Ἐπίσης, στὸν Ι. Ναό Ἀγίας Τριάδος Φριλιγκιανίκων τὸ ἔνα Ι. Βῆμα είναι ἀφιερωμένο στήν Ἀγία Βαρβάρα καί στὸν Καραβά ύπάρχει εἰκόνα στὸν ἐνοριακό Ναό τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους ὅπου μετά τὴ Θ. Λειτουργία γίνεται καί λιτανευση τῆς εἰκόνος.

Τὴν ήμέρα αυτή ἑορτάζει καί ὁ Ἅγιος Σεραφείμ, Ἐπίσκοπος Φαναρίου καί Νεοχωρίου, τοῦ ὅποιου τὸ ὄνομα φέρει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας. Στὸν Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας ἐψάλη ὁ πανηγυρικός Ἀρχιερατικός ἐσπερινός, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου καί μέ τὴ συμμετοχή τῶν ἱερέων τῆς νήσου καί πιστῶν χριστιανῶν. Τὸ θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Πρωτ. καὶ ιατρός π. Πέτρος Μαριάτος ὁ ὅποιος ἀφοῦ ἀναφέρθηκε στὸν ἑορταζόμενο Ἅγιο εὔχηθηκε στὸ Σεβ. ἔτη πολλά καί ὁ Ἅγιος του νά τὸν φωτίζει καί νά τὸν καθοδηγεῖ μέ τὸ παράδειγμά του. Τὴν κυριώνυμη ήμέρα ἐτελέσθη ἡ Ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία μὲ τὴν παρουσία τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς νήσου, ἀντιπροσωπείας τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκείου καί Γυμνασίου Κυθήρων, τοῦ Δημ. Σχολείου Χώρας, τοῦ Νηπιαγωγείου καί τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ Χώρας. Ο Σεβασμιώτατος τὸ μεσημέρι παρέθεσε γεῦμα στὸν Ιερό Κλῆρο, στὶς Ἀρχές καί λοιπούς φορεῖς τοῦ τόπου καί τὸ ἀπόγευμα δέχηται εὐχές στὸ Ἐπισκοπεῖο.

6η Δεκεμβρίου: Ἅγίου Νικολάου

Ο Ἅγ. Νικόλαος προστάτης τῶν ναυτικῶν μας καί ὅλων ὅσων ἀσχολοῦνται μέ τὴ θάλασσα μιά καί βρισκόμαστε σὲ νησί, τιμᾶται σχεδόν σὲ ὄλες τὶς ἐνορίες τοῦ νησιοῦ μας. Ἑορτάζει ὁ ἐνοριακός ναός τοῦ Ἅγ. Νικολάου στὸ ὅμορφο ψαροχώρι τοῦ νησιοῦ μας τὸν Αύλεμανα, ὁ ἵερος Ναός τοῦ Ἅγ. Νικολάου στὰ Κυπριωτιάνικα κ.ἄ. Ναοί (Καραβᾶς, Ἅγ. Πελαγία) γίνεται ὅμως καί πολύ ὅμορφο πανηγύρι στὸν πολὺ μικρό καί παλαιό ναό τοῦ Ἅγιου, πού βρίσκεται πραγματικά πάνω ἀπό τὴ θάλασσα πλησίον τῆς Μονῆς Μυρτιδίων, καί ἐπονομάζεται «Κρασᾶς» διότι, κατά τὴν παράδοση, γιὰ τὸ χτίσμό του χρησιμοποιήθηκε κρασί ἀντί γιά νερό, ἀφοῦ τὸ πλοϊο πού ταξιδεύει σ' αὐτό τὸ μέρος ἦταν φορτωμένο κρασί καί ἐπειδή κινδύνευσε ἀπό τὴ θαλασσοταραχὴ ὁ καπετάνιος ἔκανε τάμα νά σωθοῦν καί νά χτίσει ἐκκλησάκι πρός τιμήν του Ἅγιου σ' αὐτό τὸ σημεῖο καί μέ ὅ,τι ύλικά διέθεταν.

12η Δεκεμβρίου: Άγιος Σπυρίδωνος

Έορτάζει ό χρόνια ναός τοῦ Αγίου Σπυρίδωνος στόν οικισμό Καλοκαιρινές όπου ο Σεβ. λειτουργησε καὶ κήρυξε τό θεῖο λόγο. Μετά τό πέρας τῆς Θ. λειτουργίας τηρεῖται τό έθιμο οι λιγοστοί κάτοικοι τοῦ οικισμοῦ νά περιμένουν τούς προσκυνητές (πανηγυριστές όπως λέγονται) καὶ βέβαια τό Σεβασμιώτατο νά περάσουν ἀπό τά σπίτια τους. Έπισης, έορτάζει καὶ ό Ναός τοῦ Αγίου Σπυρίδωνος στό Καψάλι όπου ο Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στόν έσπερινό. Ἀπό κεῖ μπορεῖ νά θαυμάζει κανείς τό καταπληκτικό τοπίο τοῦ Καψαλίου.

Η ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Άντικυθήρων κ.Σεραφείμ ἐλειτούργησε καὶ ἔχοροστάτησε καὶ κατά περίπτωσιν ἐκήρυξε τόν Λόγον τοῦ Θεοῦ κατά τό 4μηνο Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2006 ώς ἀκολούθως:

Εἰς τό Ι. Παρεκκλήσιον Αγίου Σώζοντος Μυλοποτάμου 6/9 καὶ 7/9, εἰς τόν Ι. Ναόν Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου (Κακοπέτρι) 7/9, 8/9, 22/9 καὶ 15/12, εἰς τόν Ι. Ναόν Αγ. Ἀννης (Χώρας) 8/9 καὶ 22/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ. Χαραλάμπους Καραβᾶ 9/9, 12/11, 16/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Παναγίας Ἰλαριωτίστης Ποταμοῦ 10/9, 22/10, 24/11, 20/12, 25/12, εἰς τόν Ι.Μητροπολιτικόν Ναόν Ἐσταυρωμένου Χώρας 14/9, 1/10, 3/10, 28/10, 16/11, 3/12, 4/12, 24/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Σοφίας Μυλοποτάμου 16/9, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Σοφίας Καλάμου 17/9, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Εὔσταθίου Σταθιανίκων 19/9 καὶ 20/9, εἰς Ιεράν Μονήν Αγίας Μόνης 23/9, 4/11, 2/12, εἰς Ιεράν Μονήν Παναγίας Μυρτιδιώτισσης 23/9, 24/9, 25/9, 27/9, 23/10, 21/11, 26/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ. Ιωάννου Θεολόγου Καλοκαιρινῶν 25/9, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ. Ιωάννου Θεολόγου Καλάμου 26/9, εἰς Ι.Ναόν Οσίας Πελαγίας Αγίας Πελαγίας 7/10, 8/10, 23/11, 14/12, 31/12, εἰς Ι.Ναόν Εσταυρωμένου Πιτσινιανίκων 13/9, 15/10, 23/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ. Γερασίμου 19/10, εἰς Ι.Ναόν Αγίου Ἀρτεμίου Στραποδίου 20/10, εἰς Ι.Ν. Αγ.Νικολάου Αὐλέμωνος 21/10, 6/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Δημητρίου Ποταμοῦ 25/10, εἰς Ι.Ναόν Αγ.Δημητρίου Πούρκου 26/10, εἰς Ι.Ν. Αγ.Σπυρίδωνος Καψαλίου 27/10, 24/11, 11/12, εἰς Ι.Ναόν Αγ.Αναργύρων Φατσαδίκων

15η Δεκεμβρίου: Άγιος Έλευθερίου

Σέ ἀρκετές ἐνορίες τοῦ νησιού μας τιμᾶται ό Αγιος Έλευθερίος μέ βήματα καὶ εἰκόνες πού ύπάρχουν. Στόν οικισμό Δόκανα ἐορτάζει ό ιερός ναός πού είναι ἀφιερωμένος στόν Αγιο καὶ ό Σεβασμιώτατος τέλεσε τήν Θ.λειτουργία. Στόν Ι. Ναό τοῦ Αγίου Έλευθερίου στό Μανιτοχώρι ιδιοκτησίας τῆς οικογενείας Καλούτση δέν ἔγινε ό Θ. λειτουργία, διότι ἔχαιτιας τοῦ περυσινοῦ μεγάλου σεισμοῦ ό Ναός είναι ἀκατάλληλος γιά χρήση καὶ ἔτσι μεταφέρθηκε ἡ εικόνα τοῦ Αγίου στόν Ναό τῆς Παναγίας στό Κακοπέτρι πάλι ιδιοκτησίας τῆς οικογενείας Καλούτση, όπου ἔγινε καὶ ό Θ. λειτουργία.

29/10, 1/11, εἰς Ι.Μονήν Αγ.Αναργύρων (Ξερουλάκι) 31/10, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Ακινδύνου 1/11 καὶ 2/11, εἰς Ι.Ν. Αγ.Γεωργίου Καλησπειριανίκων 2/11 καὶ 3/11, εἰς Ι.Ναόν Παναγίας Έλεούσης Φρατσίων 5/11, εἰς Ι.Ν. Παμμ.Ταξιαρχῶν Τραβασαριανίκων 7/11 καὶ 8/11, εἰς Ι.Ν. Αγ.Γεωργίου Λιβαδίου 8/11 καὶ 30/11, εἰς Ι.Ν. Μεταμορφώσεως Κεραμωτοῦ 9/11, εἰς Ι.Ν. Αγ.Μηνᾶ Διακοφτίου 10/11, εἰς Ι.Ν. Αγ.Μηνᾶ Λογοθετιανίκων 11/11, εἰς Ι.Ν. Παναγίας Έλεούσης Χώρας 17/11 καὶ 18/12, εἰς Ι.Ναόν Εισοδίων τῆς Θεοτόκου Ποταμοῦ Αντικυθήρων 18/11, εἰς Ι.Ναόν Αγ.Μύρωνος Αντικυθήρων 19/11, εἰς Ι.Ν. Αναλήψεως τοῦ Χριστοῦ εἰς Κάτω Λιβάδιον 20/11, εἰς Ι.Ν. Παναγίας Όδηγητρίας Καλάμου 20/11, εἰς Ι.Ν. Εισοδίων τῆς Θεοτόκου Κοντολιανίκων 20/11, εἰς Ι.Ναόν Αγ.Αντωνίου Καστρισιανίκων 22/11, 13/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ.Αικατερίνης Άλεξανδράδων, εἰς Ι.Ναόν Παναγίας Μυρτιδιώτισσης Νέου Φαλήρου (Ι.Μνημόσυνον ύπέρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀπανταχοῦ Αντικυθηρίων), εἰς Ι.Ναόν Αγ.Γεωργίου Καρβουνάδων 29/11, 19/12, εἰς Ι.Ναόν Αγ.Ἀνδρέα Τσικαλαρίας 29/11, εἰς τήν ἐνόριαν Αγίας Τριάδος Μητάτων 3/12 καὶ 24/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ.Νικολάου Κυπριωτιανίκων 5/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ.Σπυρίδωνος Καλοκαιρινῶν 12/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ.Ἐλευθερίου Δοκάνων 15/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ.Χαραλάμπους Μυλοποτάμου 17/12, εἰς Ι.Παρεκκλήσιον Αγ. Αναστασίας Ποταμοῦ 21/12, εἰς Ι.Μονήν Οσίου Θεοδώρου 27/12, εἰς Ι.Μονήν Αγίας Έλέσης 30/12, εἰς τόν Ι.Ναόν Αγ.Βασιλείου Λογοθετιανίκων 31/12.

Τακτικές εύκαιριες Πνευματικής Οίκοδομής

Στή σελίδα αύτή θέλουμε νά έπισημάνουμε τίς έβδομαδιαίες καί μηνιαίες τακτικές εύκαιριες πνευματικής οίκοδομής γιά νά τίς γνωρίζουν καί νά έπωφελούνται από' αύτές οι άγαπητοί μας άναγνώστες καί όλος ο Κυθηραϊκός λαός.

Γραπτό Θειο Κήρυγμα καί «Η Φωνή Κυρίου»

Τό Γραπτό Θειο Κήρυγμα, συντασσόμενο από τούς Θεολόγους Κληρικούς μας καί κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου, διαβάζεται σέ κάθε Κυριακάτικη Θ.Λειτουργία. Κάθε Κυριακή, έπισης, διανέμεται τό φυλλάδιο τής Αποστολικής Διακονίας «Η Φωνή Κυρίου».

Τό «Μήνυμα τῆς Κυριακῆς» ἀπό τούς Ραδιοσταθμούς Κυθήρων

Τό «Μήνυμα τῆς Κυριακῆς» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφείμ μεταδίδεται, πλαισιούμενο από έκκλησιαστική μουσική, από τό Ράδιο Κύθηρα στή συχνότητα 105,6 FM κάθε Κυριακή μεσημέρι ώρα 12 μ. καί έπαναλαμβάνεται τήν έπομένη Τετάρτη, ώρα 5μ.μ. καί από τό Ράδιο Adelin κάθε Κυριακή ώρα 1μ.μ. στή συχνότητα 107,3 FM. Θερμές εύχαριστίες στούς κ.κ. Διευθυντές - Ιδιοκτήτες τῶν σταθμῶν αὐτῶν.

Συντροφιές Άγιογραφικής καί Πατερικής Μελέτης

Στήν Παναγία Ίλαριώτισσα τοῦ Ποταμοῦ τό βράδυ τῆς Κυριακῆς από τόν Πρωτοπρεσβύτερο π.Πέτρο Μαριάτο. Στή μικρή αίθουσα (άπεναντι) τοῦ Μητρ.Ναοῦ Έσταυρωμένου Χώρας κάθε Τρίτη απόγευμα ώρα 5 ύπό τήν εύθύνη τῆς κ.Μαρ.Λαζάρου καί στόν "Άγιο Γεώργιο Λιβαδίου κάθε Πέμπτη έσπερας ώρα 7μ.μ. Έσπερινός καί άκολούθως ώρα 8 μ.μ. ή συνάντηση ύπό τήν εύθύνη τοῦ π. Παναγίωτη Μεγαλοκονόμου.

Κατηχητικές Συνάξεις

Κάθε Κυριακή, μετά τή Θ. Λειτουργία, στήν Ίλαριώτισσα τοῦ Ποταμοῦ γίνεται τό Κατηχητικό Σχολείο γιά τά παιδιά τοῦ Δημ.Σχολείου από τόν Αιδεσμιολ.π.Πέτρο Μαριάτο. Κάθε Πέμπτη απόγευμα, ώρα 4.30 - 6.00 μ.μ., στόν Ίερο Ναό Άγιας Πελα-

γίας γιά τά παιδιά τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καί τοῦ Γυμνασίου από τόν Σεβ.Μητροπολίτη μας κ.Σεραφείμ καί τόν π. Παναγώτη Διακόπουλο. Έπίσης κάθε Σάββατο ώρα 4 - 5.30 μ.μ. στόν Ίερο Ναό Άγ. Γεωργίου Λιβαδίου γιά τά παιδιά τοῦ Δημ. Σχολείου από τόν π. Παναγώτη Μεγαλοκονόμου.

Συνάξεις Γονέων (Σχολής Γονέων)

Βάσει προγράμματος καί κατόπιν προσκλήσεων, πού διανέμονται μεσω τῶν ένοριῶν καί τῶν Σχολείων γίνεται ένα Σάββατο τό μηνα ή Σύναξις τῶν Γονέων καί λοιπῶν στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ποταμοῦ καί τήν έπομένη, τό έσπερας τῆς Κυριακῆς, στή Χώρα Κυθήρων.

Συνάξεις Όμάδος Κοινωνικής Άλληλεγγύης Ίερᾶς Μητροπόλεως

Τά μέλη τῆς όμάδος Κοινωνικῆς Άλληλεγγύης έπειτα από συνεννόηση κάθε φορά πραγματοποιούν τή σύναξι τοῦ μηνός σε διάφορες ένορίες καί τοποθεσίες τοῦ νησιοῦ γιά συμπροσευχή (Ακολουθία τοῦ Έσπερινοῦ), απολογισμό άναληφθεισῶν πρωτοβουλιών τῆς όμάδος, προγραμματισμό, συνεργασία καί κοινωνία άγαπης.

Ίερατικές Συνάξεις

Περί τό τέλος έκάστου μηνός πραγματοποιεῖται Ίερατική Σύναξις, Άγιογραφική ή Πατερική Μελέτη καί συζήτησις επί διαφόρων θεμάτων ποιμαντικής εύθύνης καί διακονίας εἰς άδελφικήν κοινωνίαν άγαπης καί συνεργασίας.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ»

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΑΗΣ:

Πρωτοπρ. Παναγώτης Μεγαλοκονόμος
Αναπλ. Γεν. Άρχιερ. Έπιτρόπου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ, ΚΥΘΗΡΑ 80 100

Τηλ.: 27360 31231, Fax: 27360 31202

E-mail: imkithiron-ant@altecnet.gr

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

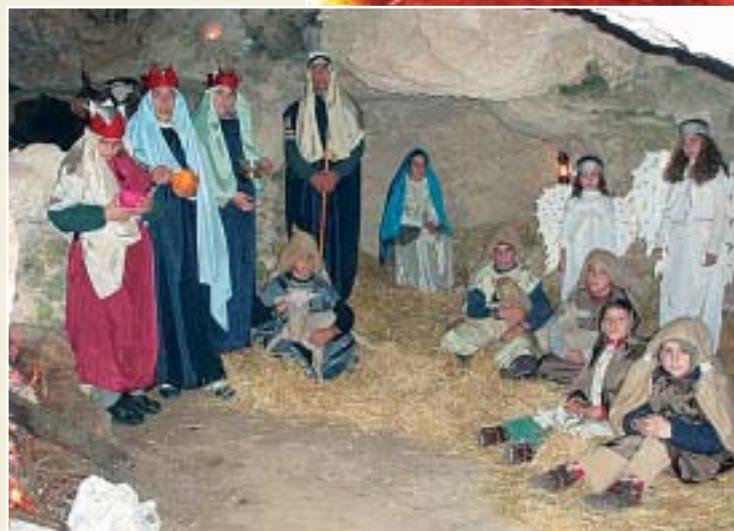
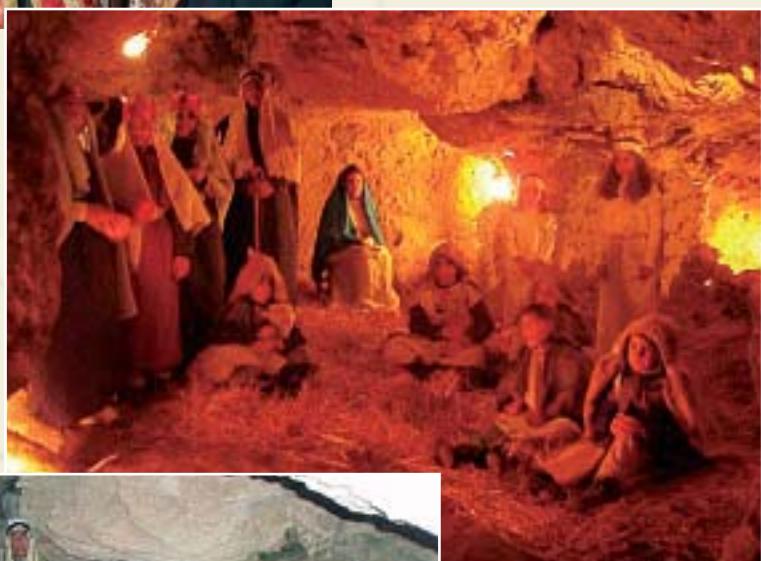
Η γιορτή τῶν Χριστουγέννων στά πληγέντα ἀπό τὸν σεισμό Μητάτα

Η φιλοπρόοδη κωμόπολις τῶν Μητάτων Κυθήρων, πού ψύχραιμα καί θαρρετά δέχθηκε τά σοβαρότερα πλήγματα ἀπό τὸ σεισμό τοῦ περασμένου ἔτους, διοργάνωσε μέθαυμαστή ἐπιτυχία τὸν ἐφετεινό ἑορτασμό τῶν Χριστουγέννων, παρ' ὅτι γιά πρώτη φορά γιόρτασαν ἔξω ἀπό τὸν δεινῶς πληγέντα μεγαλόπρεπο Ναό τους.

Στόν σπηλαιώδη Ἱερό Ναό τῆς Παναγίας τῆς Σπηλαιώτισσας τελέσθηκε τὴν παραμονή τῶν Χριστουγέννων ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἐσπερινός τῆς ἑορτῆς χο-

ροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπόλιτου μας κ. Σεραφείμ. Στό διπλανό σπήλαιο μαθητές καί μαθήτριες, ύποδυόμενοι τὸν ρόλο τῆς Παναγίας μας καί τοῦ προστάτη Ἰωσήφ, τῶν Ἀγγέλων, τῶν βοσκῶν καί τῶν Μάγων μετέφεραν τούς προσκυνητές νοερά στό Σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ καί τὴν ταπεινή φάτνη.

Πολλοί χριστιανοί, ἃν καὶ δέν ἔγινε ἐγκαίρως γνωστό σὲ ὅλους ἐσπευσαν νά παρευρεθοῦν στὴν λατρευτική αὐτή ἐκδήλωσι καί πραγματικά θαύμασαν τὴν ἀξέπαινη αὐτή πρωτοβουλία τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Μητάτων καί τὴν πολὺ ἐπιτυχημένη παράστασι τῶν παιδιῶν.

Θερμότατα συγχαρητήρια στούς διοργανωτές.